

Ikt. sz.: OTB/116-1/2013.

OTB-33/2013. sz. ülés
(OTB-121/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Oktatási, tudományos és kutatási bizottságának**
2013. december 3-án, kedden, 10 óra 21 perckor
a Képviselői Irodaház I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere meghallgatása</i>	5
<i>Balog Zoltán tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, vélemények, észrevételek</i>	12
<i>Válaszok</i>	27
<i>Balog Zoltán</i>	27
<i>Dr. Klinghammer István</i>	37
<i>Dr. Hoffmann Rózsa</i>	37

Napirendi javaslat

1. Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. tv. 41. § alapján)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői**A bizottság részéről****Megjelent**

Elnököl: **Pokorni Zoltán** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Pószán László (Fidesz), a bizottság alelnöke
Osztolykán Ágnes (LMP), a bizottság alelnöke
Bodó Sándor (Fidesz)
Dr. Hoppál Péter (Fidesz)
Kucsák László (Fidesz)
Németh Zoltán (Fidesz)
Pánczél Károly (Fidesz)
Révész Máriusz (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz)
Sági István (Fidesz)
Michl József (KDNP)
Dr. Hiller István (MSZP)
Dr. Sós Tamás (MSZP)
Dúró Dóra (Jobbik)
Farkas Gergely (Jobbik)
Dr. Ángyán József (független)

Helyettesítési megbízást adott

Brájer Éva (Fidesz) Sági Istvánnak (Fidesz)
Cseresnyés Péter (Fidesz) Németh Zoltánnak (Fidesz)
Demeter Zoltán (Fidesz) Riz Gábornak (Fidesz)
Dr. Puskás Imre (Fidesz) dr. Pószán Lászlónak (Fidesz)
Földi László (KDNP) Michl Józsefnek (Fidesz)

Meghívottak részéről**Hozzászólók**

Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere
Dr. Hoffmann Rózsa államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Dr. Klinghammer István államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 21 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

POKORNI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntök mindenkit! A bizottság határozatképes. Két napirendi pontunk van: Balog Zoltán miniszter úr meghallgatása és az egyebek. Aki egyetért a napirenddel, az, kérem, jelezze! (Szavazás.) Köszönöm. Van-e ellene? (Szavazás.) Tartózkodott-e valaki? (Szavazás.) Senki.

Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere meghallgatása

Kezdjük is akkor a miniszter úr felvezetőjével! Parancsolj, Zoltán!

Balog Zoltán tájékoztatója

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait és az elnök urat. Nem tudom, hogy szokás-e itt a bizottságban az időkeretekről megállapodni, mert nekem egy kétórás expozém van, és...

ELNÖK: Általában megállapodunk, és aztán nem tartjuk be. De a bizottsági ülések hozzávetőlegesen maximum kétórások, nem hosszabbak, tehát ez az eddigi tapasztalat.

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Akkor próbálom a kétórás bevezetőmet lerövidíteni, hogy még a vége előtt a végére érjek. Azt szeretném, ha lenne lehetőség a párbeszédre, az nyilván egy fontos dolog.

A feladatom az, hogy a 2013. évről számoljak be, de nyilván a bizottság tagjai is, akik nagy részben szakemberek, úgy gondolják, hogy nem lehet egy évet kiragadni sem a köznevelés, sem a felsőoktatás rendszeréből, hiszen itt a folyamatosság meg a folyamatok határozzák meg az irányokat, és ezek nem bonthatók egyéves struktúrára, tehát lesznek olyan dolgok, amelyek korábban indultak, még mindig folynak, és még mindig várjuk az eredményeket, és lesznek olyan folyamatok, amelyek '13-ben zárultak le, de már '12-ben vagy '11-ben elindultak ezek, 2011-ben, amikor a köznevelés és a felsőoktatás ügyében is két alapvető törvényt fogadott el a Magyar Országgyűlés.

Hogyha a közneveléssel kezdjük, akkor én először a keretfeltételeknek a változásáról szólnék néhány szót. Egy ilyen közepesen hosszú nekifutás után végül is ebben az évben, 2013. január 1-jétől az önkormányzatok által fenntartott iskolarendszernek a jelentős része, nem az egész, de a jelentős része állami fenntartásba került, és erre a fenntartásra létrehoztuk a Klebelsberg Intézményfenntartó Központot. Ez nem jelentett még más szervezeti változást, mint egyszerűen a fenntartónak a változását, a teljes oktatásszervezésnek az átalakítása ebben az évben szeptember 1-jétől indult. Ez a folyamat vagy ez a változás azért nem érintett minden önkormányzati iskolát, mert aránylag jelentős számban egyházi intézményekké váltak, válhattak önkormányzati intézmények, ezek az átalakulások egyébként folyamatosan jelen vannak.

Azt én egy fontos eredménynek tartom, hogy ebben az évben, bár vannak olyan felméréseink, vannak olyan kimutatásaink, amelyek arról szólnak, hogy mely köznevelési intézmények nem tudnak igazán hatékonyan működni az alacsony gyerekszám miatt, mégis úgy döntöttünk, hogy egyetlenegy intézmény sem szűnik meg ebben az évben, legfeljebb összevonásokra kerül sor, úgy, hogy a jogutódlás természetesen mindenütt biztosított.

Az új iskola-, oktatásszervezési, köznevelési szervezési rendszer alapvetően a járásokra épít, a járási tankerületekre, és az önálló intézményként létező iskolákkal ezen belül tartja a kapcsolatot. Én itt egy lényeges dolognak tartom annak a vitának a – bízom benne, hogy – jó irányba való eldőlését, ami a munkáltató jogait jelentette a konkrét

intézményvezetőnek, tehát az igazgatónak, itt szerintem egy jó kompromisszum alakult ki. Mindenütt azért fogalmazok bizonytalanul vagy talán nem bizonytalanul, hanem óvatosan, mert úgy gondolom, ahogy a bevezetőben is mondtam, hogy egy rendszer, különösen egy oktatási rendszer, eredményessége még az oktatásszervezés szempontjából sem állapítható meg három hónap alapján egészen biztosan nem, de talán még három év alapján sem, tehát itt legfeljebb tendenciákról beszélhetünk. Én azt egy lényeges dolognak tartom, hogy a munkáltatói jogok úgy oszlanak meg a tankerület és az igazgató között az egyes pedagógusok viszonylatában, hogy az alkalmazásnak meg a bérnek a kivételével valójában minden munkáltatói jogot az intézménynek a vezetője tud gyakorolni.

Hogyha a külső feltételekről beszélünk, akkor nyilván a legfontosabb döntés és – azt is mondhatnám, hogy – a legfontosabb küzdelem az elmúlt évben a pedagógus-életpálya körül zajlott, amelyből a közvélemény előtt nyilván elsősorban a béremelésnek a kérdése játszott lényeges szerepet. Ez a küzdelem 2012 őszén kezdődött, helyesebben 2011-ben rögzítettük azt, hogy akkor, amikor részben megváltozott munkaszervezés, részben valóban – miért kellene ezt tagadni? – megnövekedett munkaterhei vannak a pedagógusoknak, akkor méltányos, hogy ehhez egy béremelést hozzá tudjunk rendelni. Mindenki ismeri az ezzel kapcsolatos kerülőutakat, amiket be kellett járnunk, elsősorban az ország gazdasági, illetve pénzügyi helyzete, a költségvetés pénzügyi egyensúlya volt az, ami ebből a szempontból irányadó volt, ezért az a döntés, hogy valóban megtörténhet-e a 2011-ben elhatározott béremeléssel együtt járó életpályamodell bevezetése, az az ország teherbíró-képességén múlt, és csak július után tudtuk meghozni ezt a döntést. Ebből a számos pozitívum mellett, hogy végül is egy pozitív döntést hoztunk, és azt mondtuk, hogy ha a tervezett béremelést 100 százaléknak vesszük, akkor először 50 százalékot ígértünk, aztán 60 százalék mellett döntöttünk, tulajdonképpen ez a kormánydöntés már augusztusban született meg, ez a pozitívum számos nehézséget jelentett részben az érintettek számára, de leginkább az intézményrendszer számára, hiszen minden, ami a pedagógus-életpályamodellhez kapcsolódó iskolaszervezési, munkaszervezési, munkaidő-szervezési és egyéb ügy, azt csak késéssel tudtuk előkészíteni, és valóban a tanévkezdés előtti utolsó napokban fogadtuk el a kormányrendeletet, és folyamatosan azokat az intézkedéseket, amelyek az új rendszerre való átállást szabályozzák, ezeknek a finomítása természetesen továbbra is folyik.

A 2011-es elhatározásunkhoz képest jelentős lépés az, hogy a béremelést kiterjesztettük a gyermekvédelemben és a szakszolgálatban dolgozókra is, ami eredetileg nem volt benne a törvény szövegében. Ez jelentős pluszkiadásokat jelentett, de úgy gondolom, hogy ha valaki pedagógus munkakörben dolgozik, akkor mindegy, hogy melyik területen, mégiscsak gyermekekkel foglalkozik, és a gyermekvédelem területe az egyik legnehezebb terület ebből a szempontból, tehát ott méltányosnak és jogosnak éreztük ezt az igényt, és ennek engedünk is, és ez meg is valósult.

Követte az egész folyamatot a szakszervezetekkel való tárgyalás. Én pozitívnak tartom azt, hogy 2013 – azt hiszem – februárjában megszületett, a megalakult sztrájkbizottságból öt szakszervezet közül négygel sikerült megkötnünk a megállapodást és az abból következő feladatokat. Szerintem ritka helyzet az, hogyha megnézik a szakszervezetek, a pedagógus-szakszervezetek honlapját, meg megnézik a minisztérium honlapját, és összevetik a kettőt, hogy ebből a megállapodásból mi valósult meg és hogyan, akkor körülbelüli egyezést találnak, és az értelmezésben ugyan vannak eltérések, de alapvetően a konkrét pontoknak a megvalósulásában nincs eltérés a két tárgyaló fél között. Ebből a megállapodásból következett egy kollektív szerződésre való készség, illetve szándéknyilatkozat a kormányzat részéről. Azt terveztük, hogy július folyamán meg tudjuk kötni a kollektív szerződést a reprezentatív szakszervezetekkel. Ez megvalósult ugyan, de jelentős csúszással az előbb említett okok miatt. Bízom benne, hogy ebben megnyugtatóan szabályoztuk mind a munkaidővel, mind a túlórákkal kapcsolatos kérdéseket, és a béremelés kivitelezése is menetrend szerint zajlott és

zajlik, és azt a különbséget, ami néhány ezer főnek az esetében bércsökkenést jelentett volna, azt is egy kiegyenlítő rendszerrel, egy ideiglenes szabályozással próbáltuk orvosolni.

Hogy ha a tartalmi kérdésekről beszélhetek néhány mondatot, végül is az a cél, hogy a keretrendszer változása, ami egy igen jelentős változás a köznevelés rendszerében, ez a keretrendszer-változás tartalmi megújulást jelentsen, és természetesen a színvonal emelkedését jelentse. Ha tartalmi kérdésekről beszélek, akkor a legfontosabb a nemzeti alaptanterv alkalmazása, a kerettantervek elkészítése, felmenő rendszerben vezetjük be a nemzeti alaptanterv előírásait az iskolákban. Igaz ez másik két pedagógiai intézkedésre: az erkölcsstan bevezetésére, illetve a hit- és erkölcsstan bevezetésére, valamint a mindennapos testnevelésre is, amelyeknek egy év előnye van a másik kettő említettéhez képest.

Én ebben a tartalmi megújulásban a legfontosabbnak tartom azt, hogy mondjuk így: a tradicionális tartalmak vagy az identitást erősítő tartalmak, amit maga a cím is kifejez: nemzeti alaptanterv, tehát a nemzeti nevelésnek a fontos tartalmi, módszerei és értékei egyszerre vannak jelen ebben a nemzeti alaptantervben, miközben pedig a XXI. századi kihívásokra és elvárásokra való felkészülés, arra a megváltozott környezetre való reagálás, ami a következő generációt érinti elsősorban, ez az informatika világtól elkezdve, az állampolgári ismereteken keresztül a tudatos médiafogyasztáson át a pénzügyi ismeretekig, nagyon sok mindent takar. Ebből a sok mindenből következik az, hogy nyilván az első tapasztalatok, az első visszajelzések már azt mondják, hogy a nemzeti alaptanterv attól az igénytől vezérelve, hogy minél több mindent, amit fontosnak tartunk, foglaljunk bele, talán egy kicsit túlságosan fajsúlyosra is sikeredett, és a tanulók terhelése – a legutóbbi kormányülésen éppen be kellett számolnom egy ilyen felmérésről – növekszik valamilyen módon. Gondolom, itt téma lesz majd az egész napos iskolának a kérdése, azon folyamatosan gondolkodnunk kell, bár ha egyébként a testnevelésórákat leszámítom, akkor körülbelül az európai átlagban vagyunk a tanulók terhelésében. Azért nagyobb talán a napi terhelése vagy a heti terhelése a mi diákjainknak, a mi tanulóinknak, hiszen Magyarországon nagyon hosszú a nyári szünet, és itt többen nekifutottak már ennek a kérdésnek, hogy hogyan lehetne másképp strukturálni a tanévet, de ebben valójában igazán életképes javaslat még nem született, ezért a napi és a heti terhelés nagyobb. De ha az éves terhelést nézzük, akkor körülbelül az átlagnak felel meg a tanulóink terhelése, és arra kell odafigyelnünk, hogy a nemzeti alaptanterv bevezetésével ez a terhelés ne növekedjen túlságosan, illetve olyan tanóra- és terhelés-elosztás legyen, ami csökkenti az adott hétre vagy az adott napra jutó terhelést.

Ha néhány szót lehet mondanom, hiszen minden ilyen ügy – nagyon helyesen – vitát vált ki nemcsak a diáktársadalomban vagy éppen a pedagógusok körében, hanem közérdeklődésre is számít, az erkölcsstan kérdését, hadd mondjam azt, hogy az erkölcsstan bevezetése egy olyan adóssága a magyar rendszerváltoztatási kísérletnek, amin már a környező országok mind túl vannak. Tehát nincs olyan ország a környékünkön, ahol ne lenne a tantervbe beiktatva az etika. Ezt újra és újra elmondom, bár talán bosszantja államtitkár asszonyt egy kicsit, én ebben az etika mellett tettem le még felzárkózási államtitkárként a voksomat, hogy ne keverjük ezt a két dolgot, hogy erkölcsstan és hit- és erkölcsstan. De ezt a vitát megnyerte államtitkár asszony még államtitkárként, amikor még államtitkár voltam, úgyhogy csak jelzem, hogy az erkölcsstan és a hit- és erkölcsstan az két külön dolog, és ennek a kettőnek az összekeveréséből mindenfajta félreértések vannak. Tehát az etikaoktatás, amit erkölcsstannak nevezünk, az egy olyan oktatás, amire szerintem nemcsak a köznevelésben, hanem másutt is szüksége lenne a magyar állampolgároknak. Ez egy olyan kísérlet, ami szintén felmenő rendszerben van, és mi egy nagyon fontos dolognak tartjuk azt, hogy strukturált formában, iskolai rendszerben, alapvetően ne információkkal szembesüljenek a diákok, hanem azokat az alapvető erkölcsi kérdéseket, amelyeknek gyakorlati vonatkozásai is vannak és Magyarországon a különböző hátterű és a különböző szociális helyzetű

csoportoknak az együttélésével jelentkeznek, ezeket a kérdéseket valóban szervezett formában, elsősorban gyakorlati segítségként megkapják a diákok.

Ugyanez igaz a mindennapos testnevelés kérdésére is. Én bízom benne, hogy ez egy hamarosan sikertörténété váló dolog. Ehhez természetesen szükség van a tornatermeknek, a sportszarnokoknak és az uszodai ellátottságnak a felmérésére. Az a célunk, hogy legalább járási szinten mindenütt legyen egy olyan uszoda, ami elérhető a gyermekek számára normális időbefektetéssel, és a tornatermeknél, a tornacsarnokoknál is ez a célunk, de azért bízom benne, hogy növekvő forrást tud a jövő évi költségvetés biztosítani 3-3 milliárd forint összegben. Emellé társul még egy olyan 10 milliárdos forrás, amit szintén a jövő évben tudnak igénybe venni az iskolák. Jelentős dolog, hogy a közép-magyarországi régióban és Budapesten is, ami az energetikai fejlesztésre, illetve felújításokra vonatkozik, és most van a kormány előtt az az elképzelés, illetve az a terv, amelyik a megnövekedett tantermi igényeket próbálja kezelni. Ez Budapesten az agglomerációban jelent súlyos problémát. Most készül az előterjesztés a Nemzetgazdasági Minisztérium és a mi minisztériumunk együttműködésében, hogy hogyan tudunk pluszforrásokat létrehozni, rendelkezésre bocsátani, hogy a jövő évi tanterembővítéseket meg tudjuk valósítani.

Ha a tartalmi kérdésekről beszélünk, akkor mindenképpen szeretném megemlíteni a Határtalanul program kibővítését, amiben itt a bizottságnak, de legalábbis a bizottsági elnök úrnak elévülhetetlen érdemei vannak. Hiszen azok a látogatási akciók, amelyek azt célozzák, hogy senki se tudja úgy Magyarországon elvégezni az általános iskolát vagy a középiskolát, hogy legalább egyszer szervezett formában, előkészítetten egy pedagógiai program részeként ne járjon határon kívül élő magyar közösségnél, bízom benne, hogy ezen mindenki számára nemes célnak a megvalósulásához nagyobb összegekre van szükség, mint amit eddig a költségvetés rendelkezésre bocsátott. Ha jól emlékszem a számokra, akkor 470 millióról 1,3 milliárdra emelkedik ebben a költségvetésben egy üdvözlendő módosító indítványnak a következtében ez a program.

Ha még az eszközökhöz visszatérhetek néhány szóban, akkor hadd beszéljek a tankönyvellátásnak az átalakulásáról, amely az összes – hogy is nevezem – szíréhang ellenére úgy gondolom, hogy szeptemberben sikeresen megvalósult. Azokat a közvetítő rendszereket próbáljuk kiiktatni, amelyek nem feltétlenül oktatási és tartalmi fókuszúak. A magyar állam vállalni kívánja azt a felelősséget, amivel az új nemzeti alaptantervnek megfelelő tankönyvellátást biztosítja minden iskolás számára, felmenő rendszerben, egyébként ingyenesen az első osztálynál. Ez már megtörtént ebben az évben, a jövő tanévben második osztálytól mindenki ingyenes tankönyvhöz fog jutni, ezek nyilván tartós tankönyvek lesznek, és ennek megfelelően igyekszünk átalakítani azt a rendszert, amit ma tankönyvpiacnak hívnak, mi alapvetően tankönyvellátásról beszélünk. Ehhez rendelkezésre állnak az eszközeink, saját eszközeink a minisztériumon és a kormányzatban belül, erről nyilván szívesen beszélek részletesebben is, hogy ha erre igény van.

Ha megengedik, még két témát szeretnék a köznevelés-ügyben szóba hozni. Az egyik az, amelyik az oktatásban egy valóban olyan lehetőség ma Magyarországon, ami, én úgy gondolom, egy soha vissza nem térő lehetőség, és ha jól élünk vele, akkor ebből jelentős – mondjuk – tudáshátrányt tudunk ledolgozni, ez pedig nem más, mint a téli közfoglalkoztatás, a napokban induló téli közfoglalkoztatás, amelynek keretében azoknak, akiknek a téli rendszerben nem tudunk munkát adni, és egyébként munkanélküliek lennének, százezer emberről beszélünk, olyan oktatást, képzést nyújt a magyar állam részben európai uniós forrásokból, részben saját forrásokból, itt több tízmilliárd forintról beszélünk, hogy százezer embernek az oktatása valósul meg december, január, február és március folyamán. 50 ezer embert alapképzettség-képzésbe kívánunk bevinni, itt elsősorban csak hat osztályt végzettekről beszélünk, tehát a 7-8. osztály elvégzéséhez vagy az ahhoz adott segítség, hogy újra nekifussanak ennek az akadálnak, nyújtunk segítséget, 50 ezer főnek, illetve betanító

jellegű képzést fogunk adni ebből körülbelül 22 ezer főnek, 28 ezer fő az, akiknél az általános iskola befejezését kívánjuk segíteni. Ez ötnapos oktatást jelent állami pénzen, miközben a közmunkáért járó bért, a körülbelül 49 400 forintos bért, január 1-jétől pedig ehhez kapcsolódóan a családi adókedvezményt is igénybe fogják tudni venni, hiszen azt kiterjesztettük az alacsonyabb jövedelműekre is. A másik 50 ezer főt pedig OKJ-s képzésbe vonjuk be, ezt részben a Klebelsberg-rendszeren belül fogjuk bonyolítani, részben pedig önkormányzati helyiségekben részben közmunkában foglalkoztatott tanárokkal, részben pedig a köznevelési rendszerben tanító tanárokkal. Ez egy komoly, nagy kísérlet, és nekifutást igényel, komoly szervező munkát és az önkormányzatoknak, az iskoláknak, a munkaügyi hivataloknak együttműködését igényli. Nyilván az elején lesznek bizonytalanságok, de hogyha ez a rendszer elindul, akkor nem tudom, hogy mikor lesz még Magyarországon olyan lehetőség, hogy ilyen módon százezer embert célzottan, több hónapon keresztül oktatni tudjunk. Ha jól emlékszem, 20 és 30 milliárd forint között van ennek a költsége, ahogy említettem, részben európai uniós forrásból, részben pedig magyar forrásból.

Az utolsó témám egy kérés a bizottság felé. Bízom benne, hogy elsősorban a koordinátlanságnak a hiányából elfogadott a parlament egy olyan módosító javaslatot, amely a kötelező óvodába járás határidejét 2014. szeptember 1-jéről kitolná 2015. szeptember 1-jére. Én azt hiszem, hogy ez a döntés a számok nem pontos ismeretében született, tehát arra kérném a bizottságot, hogy támogassa a kormánynak azt a szándékát, hogy visszahozzuk ezt a határidőt 2014. szeptember 1-jére. Elkészült a felmérésünk. Több mint tízezer óvodai hely létesült az elmúlt években Magyarországon, az önkormányzatok nagy része felkészült, azokkal kapcsolatban, akik nem készültek fel, azokkal kapcsolatban elkészítettük azt a felmérést, hogy milyen óvodahely-igényeik vannak, és ez egy becsült szám, de ebben vannak konkrét igények is, körülbelül 3300 óvodai hely az, ami hiányzik ahhoz, hogy szeptember 1-jétől el tudjunk indulni. A kormány részéről hajlandóak vagyunk erre költségvetési forrásokat fordítani, hogy ezeket az óvodai helyeket részben bővítéssel, részben építéssel rendelkezésre tudjuk bocsátani, és akkor az eredeti terv szerint meg tudnánk valósítani a teljes óvodai ellátást, amelynek a célja elsősorban az, hogy azoknak a családoknak segítsünk a felzárkózásban, ahol nem adták a feltételek ahhoz, hogy a gyermeküket valóban úgy tudják felkészíteni az első öt évben – hiszen öt évtől ma is kötelező az óvodába járás –, hogy azok valóban iskolaérettek legyenek. Ismerősek a számok: körülbelül minden második gyerek iskolaéretlen, aki hátrányos helyzetből érkezik – ezen szeretnénk alakítani. És természetesen ebben a rendszerben benne van a rugalmasság, ezzel kapcsolatban is elkészültek a felméréseink, ezt én egy külön alkalommal szívesen a bizottság rendelkezésére bocsátom, hogy milyen módon lehet olyan felmentéseket adni szakmai és egyéb indokok alapján, a családoknak az ismeretében, hogy azok, akik egyébként családi körben ezt a fajta szocializációs – mondjuk így: – útravalót megkapják, azoknak természetesen ne tegyünk valamit kötelezővé, ami számukra inkább nehézséget jelent, mint előnyt.

Ennyit talán a köznevelési rendszerről.

És akkor áttérek a felsőoktatási rendszerrel kapcsolatos ismertetésre. Gondolom, ezt az évet sem lehet megérteni 2012 ősze és tele nélkül, amikor a talán túl hirtelen és kevésbé elmagyarázott felsőoktatási – mondjuk így: – finanszírozási átalakításból konfliktushelyzet keletkezett a felsőoktatásban, amit, úgy gondolom, ebben az évben sikerrel tudtunk nemcsak kezelni, hanem ebből valami pozitívumot kihozni. Nem feltétlenül kell itt részleteiben felelevenítenem, hogy mire gondolok, de itt a Diákhitel II-nek a bevezetésével kapcsolatban léptek elő, keletkeztek olyan helyzetek, amelyek arról szóltak, hogy bizony nem sikerült elég jól elmagyarázni azt, hogy mi is a célja a kormánynak a Diákhitel I. és a Diákhitel II. rendszerével. Én bízom benne, hogy eljön egyszer majd még az idő, amikor ennek a két rendszernek az összegyúrásából egy olyan ösztöndíj-, állami ösztöndíjrendszert sikerül

kialakítani, amely valóban minőségelvű lesz, és valóban a nehezebb szociális, anyagi helyzetből érkezőknek is lehetővé teszi azt, hogy diplomához jussanak.

Én fontos, bár keretfeltételnek tartom, vagy talán az egyik legfontosabb lépésnek tartom azt, hogy az év elején kettéválasztottuk a köznevelési és a felsőoktatási államtitkárságot, az önálló államtitkárság jelezte a nagyobb súlyát a kormányzaton belül ennek a kérdésnek, és az a munka is, ami dr. Klinghammer államtitkár úrnak a segítségével és irányításával elvégződött, úgy gondolom, visszaigazolta vagy igazolta ezt a döntést, hogy egy önálló államtitkárság foglalkozzon a felsőoktatásnak a kérdéseivel. Ennek a munkának a része volt az, bár az államtitkár úr jövétele előtt már megvalósult a Felsőoktatási Kerekasztalnak a megalakítása, ahol talán a miniszteri szigorhoz képest egy engedékenyebb kiterjesztése történt meg a kerekasztalnak, a klasszikus szereplőkön túl több szereplőnek a bevonása, a Rektori Konferenciának, a hallgatók képviselőinek és a gazdaság képviselői mellett több olyan fontos intézmény vett részt aztán az államtitkár úr vezetésével a Felsőoktatási Kerekasztalnak a munkájában, akik nélkül a magyar felsőoktatás ügyéről nyilván nem lehet beszélni, a Tudományos Akadémiától elkezdve a Doktoranduszok Szövetségén át az Akkreditációs Bizottságig, és még más szervezetek is, az én elnökségem alatt még a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének a bevonása is megtörtént ebben az ügyben. Elkészült az a dokumentum, amelyet a kormány első olvasatban éppen a múlt héten tárgyalt A felsőoktatás átalakításának stratégiai irányai és soron következő lépései címmel. Itt az első olvasat azt jelenti, hogy decemberben vissza akarunk térni erre az anyagra, és a minisztériumunk, azon belül az államtitkárság kapott néhány pluszfeladatot, amivel ki kell bővítenünk az anyagot. Ez a nyilvánosság előtt is zajlott, úgyhogy nyilván ezzel kapcsolatban túl nagy titkokat nem árulok el. Az a vita, ami a gazdaság egyes szereplői részéről kritikával illette az anyagot, és a kormány részéről is megfogalmazódtak azok a kérdések, hogy a duális képzésnek, tehát a felsőfokú szakképzésnek, egyáltalán mindenfajta felsőfokú képzésnek a gyakorlati iránya, a gazdaságra orientáltsága elég karakteresen meg van-e fogalmazva ebben az anyagban. Ezzel kapcsolatban mi még pluszanyagokat fogunk természetesen a kormány rendelkezésére bocsátani, és akkor, bízom benne, tovább fogunk tudni lépni ebben az ügyben.

A másik jelentős lépés az a megint csak az előző évről áthúzódó eredmény, amit a hallgatói önkormányzatokkal kötött megállapodás jelent. Itt elsősorban a hallgatói szerződések kapcsán volt vita közöttünk, hogy hogyan is érvényesítsük azt az elvet, amelyet egyébként a hallgatói képviselők jelentős része sem vitatott, hogyan érvényesítsük azt az elvet, hogy aki Magyarországon a magyar adófizetők támogatásával, az ő pénzükből tanul, annak a plusz – mondjam így: – jövedelemszerző-képességét, amit a diplomájával szerez, azt hogyan tudjuk Magyarországnak, a magyar gazdaságnak és egyáltalán az egész országnak a javára is fordítani. Ebben, ez ügyben szerintem sikerült egy jó kompromisszumot kötni. Az a kicsit komikus helyzet persze azért előállt, aminek az elmúlt években néhányszor már elszenvetői voltunk, hogy a hallgatókkal már régen megegyeztünk, amikor az Európai Bizottság még vizsgálta, hogy nem kellene-e ebben az ügyben velünk kapcsolatban kötelezettségzegési eljárást indítani, de aztán végül is a bizottság is úgy döntött, hogy nincs szükség erre.

A hallgatói szerződés helyett egy megállapodási formában rendeztük ezt a kérdést, és más kérdéseket is rendeztünk ebben az ügyben a hallgatói önkormányzatokkal. Néhány héttel ezelőtt megújítottuk ezt a szerződést, hiszen ez egy évre vonatkozott, egy következő évre, amiben egy jelentős dolog azt hiszem, annak a 16 szaknak a kérdése, ahol egy jó megállapodást kötöttünk, és talán ez az elv, ez a logika kiterjeszhető a jövőben más szakokra is. Tehát azokról a szakokról beszélünk, amiket a magyar költségvetés, a magyar kormány nem kíván finanszírozni, de mégis kompromisszumként egy jelentősen magas ponthatárral, mégiscsak a jelentkezőknek a 10-15 százaléka be tud jutni ezekre a képzésekre.

Hogy mennyire volt jogos a mi felvetésünk és kifogásunk, azt hiszem, hogy ez azt is jelzi, hogy ebből a 16 szakból egyébként már van kettő, amelyik el sem indult, merthogy nem volt elég jelentkező ezekre a szakokra.

Hogy az új felvételi rendszer beváltotta-e a hozzá fűzött reményeket, itt azért szívesen vennék néhány visszajelzést azoktól, akik folyamatosan mondjuk úgy, hogy októbertől májusig verték a dobot, hogy itt a magyar felsőoktatásban most már senki nem fog tudni igazán államilag finanszírozott képzésbe bejutni, és hogy az az 55 ezer hallgató, akit ígértünk, az egy elérhetetlen határ, és ez biztos, hogy nem így lesz. Ehhez képest 58 ezer 844 hallgató tanul szeptembertől a felsőoktatásban állami támogatással, állami ösztöndíjjal. Úgy gondolom, hogy ez jelzi a ponthatárok eltörlése, jelzi az új felvételi rendszernek nem mondanám, hogy a sikerességét, de azt, hogy mindenképpen jó úton indultunk el ebben az ügyben, és ami az egész felsőoktatásban egy súlyos kérdés természetesen, az a mennyiségnek és a minőségnek a kérdése, ebben az ügyben még jelentős tennivalók vannak.

Hogy ha szabad, még talán még egy pontot kiemelni a felsőoktatási kerekasztal munkájából, illetve abból az anyagból, amit ők a rendelkezésünkre bocsátottak, amit én az anyag legerősebb részének tartok, ez az egyetemeknek a pénzügyi, gazdasági irányítása az egyik oldalon, a másik oldalon pedig a tudományos munkának és az oktatásnak az autonómiája és a szabadsága. Mi ezt a két dolgot úgy kapcsoljuk össze, és ezen a helyen is szeretném megerősíteni, hogy ebben feltett szándékunk, hogy előrelépjünk.

Ez kancelláriarendszer néven híresült el, címszavakkal könnyű dobálózni. Nem tudom, hogy elnök úr szívesen veszi-e, hogy ha megemlítem, hogy ezt a szót, illetve ezt a rendszert először ő dobta meg a köztudatba, hogy aztán a tartalmi kérdésekben egyetértünk-e, ez egy következő lépés, hogy mit is takar ez a kancelláriarendszer.

Mindenképpen egy, sokkal inkább a költségvetési keretekhez és az átláthatósághoz közelítő szabályozást. Ezzel kapcsolatban államtitkár úr egy komoly szakmai munkát indított el, itt komoly konzultáció zajlott olyan országokkal vagy tartományokkal, hiszen Németországban tartományi rendszerben döntenek a felsőoktatás szabályozásáról is, ahol a kancelláriarendszer sikeresen működik. Ennek lényeges elemeit átveszi az a tartalmi szabályozás, amit a Felsőoktatási Kerekasztal kínál.

Szerintem ez egy nagyon lényeges pont, és azt tudom ígérni, hogy az a rektorválasztási mód, ami korábban volt Magyarországon, hogy a szenátus választotta a rektort és a kormányzat, illetve a köztársasági elnök részéről csak egy megerősítésre, ellenjegyzésre volt szükség, annak a visszahozása a kancelláriarendszer bevezetésével meg fog valósulni. Tehát ezt a két dolgot összekötöttük, maga az anyag is összeköti, szerintem ez egy jó kapcsolat. Tehát feltett szándékunk, hogy visszatérjünk a régi rendszerhez, a szenátus általi rektorválasztáshoz, és ezzel egy időben vezessük be a kancellária-típusú intézményirányítást.

Ha szabad még valamit a jövőről mondani, az az ösztöndíjrendszer, amelyik egyszerre próbálja azokat az előnyöket, azokat az egyébként gazdasági lehetőségeket is kiaknázni meg nemzetstratégiai lehetőségeket kiaknázni, amelyek a magyar felsőoktatásban értéként jelen vannak, ez a Stipendium Hungaricum rendszer, amelyik azt célozza, hogy tíz év alatt meg szeretnénk háromszorozni a Magyarországon tanuló külföldi diákok számát. Ez részben nemzetstratégiai kérdés és gazdasági kérdés is, hiszen ma számos olyan szakmai és felsőoktatási képzés van, amelyik vonzó a külföldi diákok számára, szeretnénk ezeknek a számát növelni. A Stipendium Hungaricum egy olyan ösztöndíjprogram, amelyben különböző országoknak különböző kontingenseket kínálunk, a magyar állam költségén tanulhatnak Magyarországon, és számos országgal olyan kölcsönös megállapodást kötünk, hogy ők maguk pedig magyar diákoknak kínálnak fel, legutóbb éppen Japánban jártunk, ahol megkötöttük ezt a megállapodást, maguk kínálnak fel ottani államilag finanszírozott helyeket ösztöndíj formájában.

Kapcsolódik ehhez az ösztöndíjprogramhoz a belföldi ösztöndíjrendszer. Azt mondtuk, hogy ha átalakítjuk a köznevelés rendszerét, akkor a pedagógusképzés átalakítására is szükség van. Ezt egy külön rendszerben érdemes szabályozni, nem egyszerűen a klasszikus felsőoktatási kereteken belül, tanárképző intézetekben. Ezeknek az előkészítése megtörtént, és úgy gondoltuk, hogy ha korlátozzuk egyébként vagy szabályozni szeretnénk a pedagóguspályára jelentkezők számát, hiszen vannak itt is hiányszakok, elsősorban természettudományos területen, akkor pozitív ösztönzőket is kell ide beiktatnunk. A Klebelsberg-ösztöndíj, ami elindult idén, amivel 25 ezer és 75 ezer forint közötti megélhetési ösztöndíjat, tehát elsősorban megélhetési költségeket fedező, magától értetődő vissza nem térítendő ösztöndíjat hozunk a rendszerbe. Úgy tűnik, hogy bár rövid idő volt a meghirdetésére, mégis egy sikeres ösztöndíj lesz, 500 pályázat érkezett, amelyeknek az elbírálása a napokban lezárul, és akkor visszamenőleg szeptembertől megkapják az erre szánt összeget a Klebelsberg-ösztöndíjasok.

Még egy másik, kimondottan az elitet megcélzó ösztöndíjat is szeretnék említeni, amit már ki is osztottunk az elmúlt hetekben, ez a sportszillagok ösztöndíja, amelyik azt célozza, hogy azok az élsportolók, akiknek jelentős világversenyeken jelentős eredményeik vannak vagy reménybeli eredményeket várunk tőlük, azoknak ne kelljen külföldön felkészülniük a versenyekre, csak azért, mert ott jobbak a feltételek, mind a megélhetéshez, mind pedig a felkészüléshez. 111 ösztöndíjat osztottunk ki 25 egyetem hallgatóinak, akik között Európa-bajnoktól olimpiai bajnokig és helyezettekig vannak hallgatók. Bízunk benne, hogy ez egy jelentős segítség arra, hogy az elitsportot ilyen módon és a következő generációt – ezek egyetemista fiatalok – itthon tartsuk Magyarországon.

Én körülbelül ennyit kívántam elmondani, elnök úr, és várom a kérdéseket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt javaslom a vita meneteként, hogy képviselő urak, hölgyek tegyék fel a kérdéseiket, hozzászólásaikat tegyék meg mind a két körben, tehát nem választanám külön a köznevelés, illetve a felsőoktatás témáját, hanem ki-ki gyűjtse össze mind a két területre vonatkozó kérdéseit. Menjünk szépen sorban. Utána pedig miniszter úr, illetve államtitkár asszony, illetve államtitkár úr, ezt majd az asztal végén ülők eldöntik, hogy vannak-e olyan rész-szakterületek, amelyeket inkább az államtitkárok tudnak megválaszolni, pedig egy körben válaszolnának.

Nem nyitnék utána újabb kört, hogy ha ez nem feltétlenül szükséges. Elfogadható így ez a menet? *(Nincs jelzés.)* Jó, köszönöm szépen. Pánczél Károly!

Kérdések, vélemények, észrevételek

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen miniszter úrnak a nagy átalakulás évéről, a köznevelésben a 2013-as esztendőről szóló összefoglalóját. Két kérdést szeretnék feltenni vagy két problémára ráirányítani a figyelmet, az egyik a kötelező óvodáztatás ügye, amit miniszter úr kiemelt, és kérte a bizottságot, hogy gondoljuk át a javaslatunkat.

2011-ben, amikor a köznevelési törvény vitája volt, akkor tulajdonképpen a szakmai, kvázi társadalmi vitáját lefolytattuk a bizottságban, és a bizottságnak legalábbis a kormánypárti képviselői, de talán az ellenzékben is többen támogatták a kötelező óvodáztatásnak a 3 éves kortól való bevezetését.

Tehát nem a szakmai ügyekre szeretném ráirányítani a figyelmet, hanem arra, hogy ugyan van elegendő óvodai hely az országban, csak nem biztos, hogy pont ott, ahol kell, vannak budapesti kerületek, van a fővárosi agglomeráció bizonyos települései vagy vidéki nagyvárosok vagy annak agglomerációja, és miniszter úr utalt arra, hogy körülbelül 3300 férőhely jelent gondot. Viszont én azt szeretném kérni, hogy mint a kormány tagja akkor

legyen szíves azt képviselni nagy erővel, hogy ha ezt kéri tőlünk, akkor ezeken a településeken jövő év őszre rendelkezésre álljanak ezek a helyek, hiszen elsősorban nem a szakmai kérdések motiváltak minket akkor, amikor a bizottságban azt a módosító javaslatot támogattuk, hogy '14-ről halasszuk el '15-re, hanem egész egyszerűen az, hogy több helyen nincs meg a szükséges óvodai férőhely.

A másik kérdéskör az életpályamoddal kapcsolatos. '11-ben a törvényben azzal a kerettel fogadtuk el, hogy az életpályamoddal mindig is a mindenkori minimálbérhez fog alkalmazkodni. Már a bevezetésekor ez annyiban jelentett problémát, hogy egyrészt nagyon jó, hogy a minimálbérhez alkalmazkodik, másrészt egyébként amikor a törvényt elfogadtuk '11-ben, akkor még 78 ezer forint volt a minimálbér, majd felemelkedett 90 ezer forint fölé, most pedig a tervek szerint a jövő esztendőben 101 ezer forint lesz a minimálbér. Azt szeretném kérdezni, hogy számítunk-e erre, és számít-e a jövő év szeptemberben tervezett, az életpályamoddal keretében belül a béremelés számol-e ezzel a megemelt minimálbérrel. És ugyan nem köznevelési terület, de a miniszter úrnak a tárcájához tartozik egy olyan terület, amely az egészségügyi és a szociális terület mezsgyéjén mozog, a bölcsődei ellátás, ahol szintén szükség lenne egy bérrendezésre, mert a bölcsődei gondozónőknél rendkívül alacsony a bér, és a kormányprogramnak megfelelően itt most növeljük a bölcsődei férőhelyek számát, az ő bérezésükre is gondolni kellene. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Osztolykán Ágnes, utána Michl József.

OSZTOLYKÁN ÁGNES (LMP): Köszönöm szépen, elnök úr. Én is tisztelettel köszönöm, hogy eljött, miniszter úr, és beszámolt nekünk a 2013. évről. Igyekszem olyan kérdéseket feltenni, amely területeket ön is érintette a beszámolójában.

Én voltam az, aki ezt az óvodai ügyet felvetette, és az a baj, hogy még most sem nagyon látok tisztán, azaz hogy próbálok tisztán látni. Az írásbeli kérdéseimre válaszolt a miniszter úr, és akkor azt írta vissza nekem, hogy körülbelül 760 férőhelyhiányról beszélünk, miközben itt a bizottságban ülő képviselő urak és a szakma is teljesen más számokról beszélt. De biztosan emlékszik ön is, hogy néhány héttel ezelőtt Ertsey Katalin képviselőtársamnak konkrétan azt válaszolta ön, hogy gőzerővel folynak az óvodaépítések, s állami fenntartású intézményekben meg fogjuk tudni oldani a gyerekek elhelyezését – ugye, itt a családi napköziket illető javaslatunkra gondolok. Tényleg nagyon szeretnék tisztán látni, hogy akkor most mi lesz a helyzet, hogy meg fogják tudni oldani, nem tudják megoldani. Biztosan tudják önök is, hogy hol lesznek egyáltalán ezek az óvodák. Én azt gondolom, hogy nagyon fontos lenne tisztán látni ebben az ügyben.

A második kérdésem a tankönyvellátással kapcsolatos. Ha a miniszter úr szírihangnak nevezi azt, hogy még most is vannak olyan gyerekek ebben az országban, akiknek nincs tankönyvük, akkor én azt gondolom, hogy valami nagyon más szemüvegen keresztül nézzük ezt a helyzetet. Nagyon egyszerű a kérdésem: mit terveznek a tankönyvkiadással, mi lesz a tankönyvpiaccal? Ha jól értem, akkor ön annyit előrevetített, hogy tankönyvpiac, az nem lesz, csak tankönyvellátás, de szeretném megkérdezni, hogy ezt hogyan fogják végrehajtani.

A pedagógus-életpályamoddal sok vitánk volt az elmúlt évben, ugyanakkor ön is tudja, hogy az LMP is nagyon fontosnak tartja a pedagógus-életpályamoddal bevezetését és a pedagógusszakma mint olyan becsületének a visszaállítását. De egy nagyon fontos kérdésre még a mai napig nem kaptam választ: mi lesz azokkal a munkatársakkal, akik nem pedagógus végzettségűek, de a rendszerben dolgoznak, nagyon sokat jelent a jelenlétük, a gyerekekkel, a pedagógus mellett dolgoznak óvodákban, iskolákban, de ezeknek az embereknek nincs pedagógus végzettségük, így az a válasz, amit én ilyenkor mindig kapok az államtitkár asszonytól, hogy felmenőrendszerben ez meg fog valósulni az elkövetkezendő években, én ezt

nem így látom leírva. Én úgy látom, hogy erre már nem futotta a pénzből, és nem is igazán látom, hogy erre egy komoly szándék lenne.

Aztán végezetül egy-néhány mondat a felsőoktatásról. Úgy fogalmazott ön, hogy az új felvételi rendszer beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Hogyha három év alatt az összes felvett hallgató száma 100 ezerről 70 ezerre csökkent, és ez volt a cél, akkor valóban beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Nagyon örülök, hogy ilyen széles stábbal érkezett, miniszter úr, de ha jól látom, akkor talán a legfontosabb döntéshozó, Parragh László nem ül itt közöttünk, pedig biztosan sok mindenre tudná a választ – velünk ellentétben.

Ugye, ön azt is mondta, hogy tárgyalta a kormány a felsőoktatási stratégiát. Mi úgy tudjuk, hogy nem tárgyalta, de hogyha ez volt az első olvasat (*Kucsák László: Kormánytag!*), akkor értjük. Tisztelettel kérdezném, hogy mi lesz a felsőoktatási stratégia sorsa, miniszter úr. Nagyon kíváncsi lennék arra is, hogy támogatja-e ön így, a jelenlegi formájában ezt a stratégiát, és hogyha támogatja, akkor mely pontjait? Biztosan tudja ön is, hogy egy kivételes helyzetbe kerültem, hiszen Klinghammer államtitkár úr elhívott engem erre a bizonyos Felsőoktatási Kerekasztal-ülésre, és én ellenzéki politikusként fültanúja voltam nagyon sok mindennek ott, azon az ülésen, és ismerem, hogy mi van a stratégiában, azt az ellentételezést is tudom, amit ön a duális képzés fogalmaként vagy be nem hozásaként fogalmazott meg a rendszerbe, erre vonatkozott egy sokkal egyszerűbb mondat Parragh László szájából, vagy jött egy egyszerűbb mondat. Nagyon kíváncsiak lennénk, hogy mi lesz a sorsa ennek a stratégiának, és hogyha baj van ezzel a stratégiával, akkor melyek azok a kardinális pontok, amelyeket ön ennek lát. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Michl József, aztán Dúró Dóra.

MICHL JÓZSEF (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Én is köszönöm szépen a beszámolót, és én azzal szeretném kezdeni, hogy nagyon sok pedagógus megkeresett, hogy ha valahol találkozom a miniszter úrral, akkor adjam tovább a köszönetüket a pedagógus-életpálya bevezetéséért – ezt most ezennel megtettem.

Két rövid megjegyzésem, illetve ehhez fűződő kérdésem lenne. Az egyik a művészeti iskolák helyzetét jelenti. Azt, hogy a mindennapos testnevelést bevezettük az iskolákba, nagyon pozitív döntésnek látják a szülők is és az iskolák is. Ezzel párhuzamosan és a meghosszabbított iskolai tartózkodással párhuzamosan néhány iskola, művészeti iskola jelezte, hogy a szervezésben viszont ez gondot jelenthet náluk, itt elsősorban például az olyan iskolára gondolok, amelyik nem a Klebelsberghez tartozik, hanem alapítványi vagy egyházi fenntartású művészeti iskola, és ott nehezebb ez az egyeztetés az iskolák között. Ezt szeretném egyrészt jelezni.

Másrészt pedig annak a lehetőségét szeretném fölvetni, vagy kérdésként szeretném fölvetni, hogy van-e lehetősége annak, illetve kérem is, hogy vizsgálja meg ezt a minisztérium, hogy biztosan szükség van-e a továbbiakban is a díjfizetési kötelezésre a művészeti iskolákban. Tehát ha mondjuk a mindennapos testnevelést ingyenesen adjuk a gyerekeknek, akkor a mindennapos művészetoktatásnak a lehetőségét, ha az iskolába nem is tudjuk még bevinni, és ott legyen mindennapos művészeti nevelés, akkor legalább a művészeti iskolákat nyissuk ki jobban, és ott esetleg teremtsük meg azt a lehetőséget, hogy vagy kevesebbet, vagy ne kelljen fizetni a szülőknek azért, ha a gyereket még hajlandóak arra is rávenni, hogy művészetet tanuljanak.

A másik pedig egy egészen konkrét dolog, én is erre a határmezsgyére szeretnék menni, ami a minisztériumon belüli terület, a gyermekvédelemmel közösen működnek azok az intézmények, diákothonok, ahol enyhe fokban értelmi fogyatékos gyerekek iskolája bentlakásosan működik. Ott úgynevezett lakóothonok is működnek már hál' istennek sok intézményben, ami azt jelenti, hogy 10-12 gyerekre egy pedagógus vagy egy vezető

pedagógus figyel oda, fogja össze az egész kis életüket, mint egy szülő. Ezeknek a lakóotthon-vezetőknek a pótléka megszűnt most a törvénymódosítások kapcsán. Ez nem volt egy nagy összeg, egy 20 ezer forintos pótlékuk volt ezeknek a vezetőknek, viszont valóban megérdemelnének valamilyen fajta külön odafigyelést, hiszen az összes gyereknek az egész kis élete rá van bízva, az anyagiaktól a ruházkodásán keresztül, mindenféle ügy, és valahogy a családba való visszavezetésük ezen a lakóotthoni módszeren keresztül nagyon pozitívnak tűnik. Kérem szépen, hogy ezt is nézzük meg, hogy van-e erre lehetőség, hogy valamilyen módon javítsunk rajta. Köszönöm szépen még egyszer.

ELNÖK: Én is köszönöm. Dúró Dóra következik, aztán Sági István.

DÚRÓ DÓRA (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Igyekszem abban a sorrendben haladni nagyságrendileg, amiben miniszter úr is előadta a mondandóját.

A pedagógus életpályával kapcsolatban azt fontosnak tartom elmondani, hogy a 2008-as legutóbbi emelés óta reálértéken a pedagógusok bére átlagosan 31,2 százalékkal csökkent. Ez a béremelés, ami most megvalósult, az átlagosan – miniszter úr tájékoztatása szerint is – 34 százalékos emelést jelentett, tehát a 2008-as szinthez képest most ott tartunk, hogy majdnem 3 százalékkal emelkedett reálértéken a pedagógusok bére. Szerintem ez egy nagyon fontos mutató.

Nem szeretném e tekintetben a kormány érdemeit csökkenteni vagy megkérdőjelezni, de úgy érzem, hogy ez a reálbér-növekedés fejezi ki leginkább azt, amit valójában jelent a pedagógus életpályamodell bevezetése.

Miniszter úr is beszélt itt arról, hogy megnövekedett munkaterhekről is szó van ez esetben.

Másrészről a pedagógus életpályamoddellel kapcsolatban ki kell emelnem a fiatal pedagógusokat, hogy számukra mennyire vonzó ez az életpályamodell. Ezt úgy alkották meg, az előmeneteli rendszert, illetve a minősítési rendszert úgy építették be ebbe, hogy nagyobb mértékű fizetésnövekedésre a pályán eltöltött körülbelül tíz év után van lehetőség, hogy ha az addigi minősítési eljárásokon elsöre sikerül megfelelnie a pedagógusoknak.

Mi úgy gondoljuk, hogy ez a fiatalok számára nem vonzó, és ezt visszaigazolták a felsőoktatási jelentkezések is, hiszen a pedagógus életpályamodell bevezetésének évében 300-zal kevesebben jelentkeztek pedagógus szakokra, mint korábban.

Ezzel kapcsolatban az lenne a kérdésem, hogy tervezik-e azt, hogy a fiatalok számára vonzóbbá teszik az életpályamodell, különösen szükség van az utánpótlásra a természettudományos szakok esetében.

A mindennapos testneveléssel kapcsolatban miniszter úr elmondta, hogy a jövő évi költségvetés 3-3 milliárd forintot szán az uszodafejlesztésre, tornaterem-fejlesztésre. Kormányzati forrásokból azt halljuk, hogy 10 milliárdos nagyságrendre lenne szükség, van, aki azt mondja, hogy 25-30 milliárd forintra van szükség ahhoz, hogy minden gyerek számára biztosítsuk a feltételeket, van, aki 50 milliárd forintot mond, tehát elég nagy a szórása egyébként ezeknek a nyilatkozatoknak is, gyakorlatilag a duplája az 50 milliárd a 25 milliárdnak. Én azt kérdezném ezzel kapcsolatban, nem arra kérem miniszter urat, hogy mondjon esetleg egy harmadik számot, hanem azt kérném, hogy ön mikorra lát esélyt, melyik az a tanév, ami úgy kezdődhet meg, hogy minden gyereknek, aki ebben a mindennapos testnevelésben részt vesz, minden iskolában úgy tudják megtartani ezeket az órákat, hogy rendelkezésre áll valamilyen sportlétesítmény, amit rendeltetészerűen tudnak használni, tehát hogy ez melyik tanévben tud megvalósulni?

A Határtalanul program nekünk is szívügyünk volt, és nagyon örülünk ennek az emelésnek, ami a jövő évi költségvetésbe bekerül, de ha jól számoltam most így gyorsan, akkor ez még mindig csak a 30-40 százalékára elég annak, ami a végső cél, hogy így

nevezzem, tehát hogy minden gyerek eljuthasson az általános iskolában legalább egyszer, hetedik vagy nyolcadik osztályban. Mikor fog megvalósulni, ezt is kérdezem akkor miniszter úrtól, hogy mikor lesz az, hogy minden gyerek tényleg el tud jutni. Ez még mindig töredéke annak, amit ha jól emlékszem, egy 2010-es határozati javaslatban tűztünk ki célul. Azóta már eltelt három év, és ha figyelembe vesszük, hogy a 2014-es költségvetésről beszélünk, akkor már négy év is eltelik, és még mindig csak 30-40 százalékos megvalósulási szintnél tartunk.

Örülök, hogy miniszter úr felhozta itt a közmunkások képzését a téli időszakban. Egyrészt kérdezném, hogy infrastruktúráisan hol fogják ezeket az embereket képezni. Tehát most százezer ember négy hónapig beül az iskolapadba? Ilyen hírek is voltak, és sok iskolának ki is küldték ezzel kapcsolatban a tájékoztatót, általános iskolák, szakiskolák, szakközépiskolák kaptak ilyen leveleket.

A képzések tartalmával kapcsolatban kérdezném miniszter urat. Egyrészt az 5 ezres lélekszámú helyeken 60 kazánfűtőt fognak kiképezni például, de több ezren fognak Csongrád megyében motorfűrészes-kezelő tanfolyamot végezni, a programakkreditáció során a helyszíni látogatás az iskolákban egy körülbelül negyedórás időtartamot vett igénybe, tehát a látogatás időtartama mindösszesen ennyi volt.

Maguknak a képzések tartalmának nem tudom, hogy annak örüljek-e jobban, ha miniszter úr ezt nem látta, vagy annak, hogy ha látta, van egy tapasztalati szakértő elnevezésű képzés. Itt most egy mondatot felolvasnék, hogy mi ez a tapasztalati szakértő.

A tapasztalati szakértő olyan, a szegénységet a saját életében átélt személy, aki egy képzési folyamatban megküzd ezzel a keserű tapasztalattal, és a képzés során szerzett attitűdök, készségek és módszerek segítségével megerősödve, személyes tapasztalatának egyéni és társadalmi elemeit megértve, mindezt a szegénység elleni küzdelem egy vagy több pontján, mások javára hasznosítva alkalmazni tudja. Annyit kérdeznék miniszter úr, hogy ez mi? *(Derültség.)*

ELNÖK: Ez a tapasztalati szakértő.

DÚRÓ DÓRA (Jobbik): Ez mit jelent, és milyen munkahelyen fog tudni elhelyezkedni az, aki tapasztalati szakértő lesz? Ezzel kapcsolatban ez a következő kérdésem.

A felsőoktatásra áttérve: a kormány célul tűzte ki azt, hogy a természettudományos képzéseket is megerősíti, és ezzel kapcsolatban a mérnökképzést emelném ki, mint olyan területet, ami szerintem megsínylette ezt a kiemelést.

A mérnökképzésben, ha a gépészmérnöki, építőmérnöki szakokat megnézzük, akkor azt látjuk, hogy 11 képzési helyből 8 helyen a gépészmérnökinél csökkent a ponthatár, és 6 olyan hely volt, ahová minimális ponthatárral is be lehetett kerülni. Tehát félok, hogy a minőség rovására megy ez a hirtelen mennyiségi megugrás, és azt kérdezném miniszter úrtól, hogy nem gondolja-e így, hogy ezt lassabb ütemben kellene megvalósítani, illetve hogy a minőség biztosításával, a minőség megtartásával kellene például a mérnökképzésben vagy más területeken ezt megvalósítani. Az építőmérnök-képzésben egyébként hasonló a helyzet, 6 helyből 4 helyen lehetett minimális ponthatárral bekerülni a képzésekre.

A keretszámok eltörlését említette miniszter úr. Szerintünk ez nem jelent olyan óriási változást a felsőoktatás tekintetében. Mi úgy látjuk, hogy a keretszámokat átnevezték gyakorlatilag kapacitásra, de maga a rendszer érdemében nem változott meg ebből a szempontból.

Az egyetemek pénzügyi irányításával kapcsolatban inkább egy véleményt mondanék, minthogy kérdezném miniszter urat. A kancelláriarendszer szerintünk túlzottan szűkre szabja az egyetemek autonómiáját, és nem értjük, hogy miért volt erre szükség, hiszen korábban is nagyon szigorú törvényi feltételek betartása mellett kellett gazdálkodniuk az egyetemeknek,

és megvolt annak a következménye, hogy ha ezeket a törvényeket nem tartották be. Mi ezt korlátozónak tekintjük, és elutasítjuk ezt a rendszert.

Végül egy olyan területről kérdeznék én is, amely a miniszter úr hatáskörébe tartozik, de nem szorosan függ össze az oktatással, ha már szerencsém, hogy ezt kormánypárti képviselők is megtették, ez pedig a Trianon-múzeumnak az ügye. L. Simon László benyújtott egy módosító javaslatot a költségvetéshez, amely 2 milliárd forintot szánt volna arra, hogy egy állami Trianon-múzeum létrejöjjön Magyarországon, mert egy ilyen sincsen jelen pillanatban. A várpalotai Trianon Múzeumot civil kezdeményezésként kezdték el működtetni, néhány tízmillió forint, azt hiszem, 50 millió forint támogatást kap, de nagyon nagy szükség lenne arra, hogy egy, legalább egy állami Trianon-múzeum legyen Budapesten. Majd L. Simon László visszavonta ezt a módosító indítványát, így nem is szavazott róla az Országgyűlés. Szándékukban áll-e az, hogy felállítanak egy ilyen múzeumot, és hogyha igen, akkor mikor, és mennyi forrást szánnak erre? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Sági István képviselő úr jön, és Farkas Gergely következik utána. Parancsolj, István!

SÁGI ISTVÁN (Fidesz): Miniszter Úr! Elnök Úr! Köszönöm szépen a szót, a lehetőséget. Öröm, amikor a miniszter urat hallgathatom, mindig élmény az a beszámoló, amit ön tesz. Általában meghallja a problémákat, és ezekkel a problémákkal foglalkozik is, tehát nem mennek el a füle mellett a problémák. Ezért bátorodom egy bizottság tagjait foglalkoztató, az elmúlt években folyamatosan visszatérő problémáról szólni, illetve információt szeretnék öntől kérni. Meg szeretném tudni, hogy a nyelvvizsgák miatt beragadt diplomák számáról a miniszter úr mit tud, körülbelül milyen nagyságrendet képviselnek? Gondolkodik-e a tárca valamilyen megoldáson, és adott esetben mi is szeretnénk felajánlani az együttműködésünket a megoldási javaslatok keresésében. Itt a nyelvvizsgák támogatása az érintetteknek, hogyha olyan nagy a létszám, akkor bizonyos kornál kedvezmények, mentességek, és amik korábban is működtek valamilyen formában, tehát a 40 éves korhatár beiratkozás előtt korábban is jelentett valamilyenfajta mentességet, tehát ilyen állapottól függően. Köszönettel venném, hogyha tudna valami információval szolgálni.

ELNÖK: Köszönöm szépen, István. Farkas Gergely következik, utána Pósn László.

FARKAS GERGELY (Jobbik): Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! Két általánosabb és három felsőoktatásra irányuló kérdésem lenne. Az egyik igazából egy költői kérdés, de én mégis szeretném, hogyha a miniszter úr választ adna rá, mert szerintem nagyon sok fiatalban jogosan merül fel, hogy miért evidens minden egyes kormánynak az, hogy a nyugdíjak értéke minden évben inflációval egyenértékű mértékben, néha még nagyobb mértékben is növekszik, ugyanakkor kettős mércét alkalmazva a fiatalokat érintő támogatások, hallgatói juttatások, ami például a szociális ösztöndíjban és egyéb dolgokban megnyilvánul, a fiatalok életét befolyásolja, ezek esetében valahogy egyetlenegy kormánynak sem természetes, hogy ezek mondjuk az infláció mértékében növekednének, vagy épp a családi pótlékot is lehetne említeni, ami szintén évek óta nem növekedett. Miért alkalmazzák önök is ezt a kettős mércét? És véletlenül sem a nyugdíjasok ellenében szeretném ezt a kérdésemet megfogalmazni, mert jogosnak mondható az az emelés is, de úgy gondolom, hogy igazságtalan ez a kettős mérce, amit önök is alkalmaznak. Tudom, hogy ez részben költői kérdés, de mégis szeretném, hogyha erre egy választ kapnék öntől.

A másik nem konkrétan az oktatással kapcsolatos, de én az ifjúsági törvénnyel kapcsolatban már többször felszólaltam az Országgyűlésben, és többször választ is kaptam, de önhöz még nem volt szerencsém, vagy öntől még nem volt szerencsém választ kapni,

márpedig ennek a területnek az irányítójaként azért mégiscsak mérvadó az ön véleménye. Én tehát önnek is szeretném feltenni azt a kérdést, hogy ellenzéki pártként 2010 előtt még önök is az ifjúsági törvény nagy követelői voltak, többször számon kérték az akkori MSZP-SZDSZ kormányon, hogy miért nem valósítják meg. 2010 után már eltelt három és fél év, és még csak a konzultáció sem kezdődött meg, semmiféle egyeztetés nem kezdődött meg ezzel a törvénnyel kapcsolatban, pedig nagyon fontos lenne, hogy ennek a generációnak ez az átfogó, sok területet rendbe tevő törvénye megszülessen. A szakmai igény is megvan erre, a hétvégén vettem részt a Nemzeti Ifjúsági Tanácsnak a konferenciáján, amelyen a tagszervezetek, az ifjúságot képviselő tagszervezetek egyöntetűen, egyhangúlag kinyilvánították az erre vonatkozó igényüket, ennek ellenére önök továbbra sem lépnek ebben az ügyben semmit. Én szeretném megkérdezni, hogy mi ennek az oka.

Akkor a felsőoktatással kapcsolatos kérdéseim:

A diákhitelt ön is említette, ugyanakkor mi egy olyan problémát látunk itt, amellyel önök nem foglalkoznak következetesen az elmúlt években. Tudniillik a Diákhitel Központ saját felmérése mutatta ki, hogy nagyon sok felsőoktatási hallgató úgy veszi fel ezt a hitelt, hogy gyakorlatilag nincs rászorulva. Amikor megkérdezték őket – és ezt a felmérés igazolja –, akkor 60 százalékuk úgy nyilatkozott, hogy igazából a hitel felvétele nélkül is el tudta volna végezni az egyetemet. Most tegyük fel, hogy megszépülnek a dolgok, és hogy nem ilyen nagy arányban mondható el az, hogy tényleg e nélkül is elvégezték volna az egyetemet, az viszont tény, hogy több tízezer diák nem a tanuláshoz szükséges költségek fedezésére veszi fel elsősorban ezt a hitelt, hanem, tudjuk nagyon jól, egyfajta profitorientált marketinget folytatva a Diákhitel Központ által ez sok ember számára vonzó lesz, és mi ezt nagyon veszélyesnek tartjuk, tudjuk nagyon jól, hogy milyenfajta problémákat okoz később, az egyetemről kikerülve a fiatalok milliós összegű tartozásának, a hitelnek a visszafizetése. Azt kérdezném a miniszter úrtól, hogy miért nem tesznek lépéseket annak érdekében, hogy tudatosítsák a fiatalokban, hogy miről is szól ez a hitel, milyen célja van, és hogy elérjük azt, hogy tényleg csak azok vegyék fel, akik e nélkül nem tudnának diplomát szerezni. Úgy gondolom, az ő hosszú távú jövőjük szempontjából ez nagyon fontos lenne. Sajnos sok fiatalban még nincs meg ennyire a stratégiai előrelátás, de a kormány igenis tehetne lépéseket, és a Diákhitel Központ marketingjét is lehetne ilyen irányba elvinni. Mi ezt nagyon veszélyesnek tartjuk, és, mondom még egyszer, több tízezer fiatal adósít el feleslegesen a diákhitel.

A másik sarkalatos kérdés a felsőoktatásban és általában a fiatalokat érintően az idegennyelv-tudás, amiről tudjuk, hogy Magyarország nagyon gyenge, az utolsók egyike az európai uniós államok között – mégsem történt hatékony és érdemi előrelépés az elmúlt években. Én azt szeretném megkérdezni itt a felsőoktatásra kihegyezve ezt a kérdést, hogy tervezi-e megszüntetni a kormány azt, miszerint jó néhány felsőoktatási intézményben annak ellenére, hogy a diplomához követelmény a nyelvvizsga, még sincs nyelvtanítás. Ilyenkor azt mondják a diákoknak, hogy ott a magántanár, a nyelviskola, mindenki oldja meg, egyéni szociális probléma, de mi ezt nagyon rossz gyakorlatnak tartjuk, és láthatjuk is, hogy több tízezer fiatal ennek következtében nem tudja átvenni a diplomáját. Önök nem a megfelelő irányba indultak el, itt szóba kerültek már bizonyos könnyebbségek, könnyítések, ugyanakkor mind az egyének szempontjából, mind pedig az ország versenyképessége szempontjából a cél az kellene hogy legyen, hogy a fiatalok tudjanak legalább egy nyelvet, egy idegen nyelvet, és önök ennek érdekében például a felsőoktatásban való ingyenes nyelvtanulás tekintetében nem tesznek lépéseket. Könnyű azt mondani, hogy tanuljanak meg a középiskolában. A gyakorlat azért nem azt mutatja, hogy ez mindig sikerül, és ez sokszor nem a diákokon múlik, hanem a tanárokon vagy épp az órák kevés számán, tehát ez nem lehet magyarázat erre. Igenis vannak olyan diákok, akik önhibájukon kívül nem tudják ezt megtenni a középiskolában, és nekik biztosítaniuk kellene a felsőoktatási intézményekben a nyelvtanulást.

A harmadik kérdésem a felsőoktatással kapcsolatban: sokat beszélünk az állami és a költségtérítéses szakok arányáról, és ezekről vita is kialakul. Én egy másik kérdést szeretnék felvetni, ez pedig az átjárhatóság kérdése a kétfajta finanszírozású szakok között, márpedig azért, mert nagyon sokan megkerestek ezzel is, és nagyon igazságtalan a jelenlegi rendszer, hisz tulajdonképpen ha valaki bekerül egy állami szakra, egy költségtérítésesre, az ott is fog maradni, tehát az átjárás a gyakorlatban nem működik. A szabály úgy szól jelen pillanatban, hogy állami szakról az kerül át költségtérítésesre, aki két féléven keresztül minimálisan 15 kreditet nem tud elvégezni. Ha valakinek van tapasztalata a felsőoktatási intézmények általános jellegéről, akkor tudja, hogy a 15 kredit nagyon kevés, azt különböző kamutárgyakból össze lehet szedni, azt azért mindenki tudja teljesíteni, és a gyakorlat is ezt igazolja vissza: gyakorlatilag aki bejut az állami helyek valamelyikére, az ott is marad, hiába nyújt gyenge teljesítményt, nem fog kihullani. Ugyanakkor a másik oldalról sem lehetséges a feljutás, ha valaki költségtérítéses szakra jut be, hiába van 5,00-ás átlaga, hiába teljesít jól, mivel nem esett ki senki az állami szakról, nincs lehetősége feljebb lépni, és átlépni állami támogatásra. A jelenlegi rendszer tehát véleményünk szerint igazságtalan, és a kérdésem az lenne, hogy tervezi-e a kormány, hogy ennek tekintetében valami változtatást fog eszközölni, amely motiválónak hathatna a diákokra is, mind az állami képzésben részt vevőkre, mind a költségtérítésesekre, és egy igazságosabb helyzetet teremtené.

Ennyi lett volna a kérdésem, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Pósnán László, utána Hiller István!

DR. PÓSNÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Röviden szeretnék néhány dolgot megkérdezni. A pedagógus életpályamodell apropóján, nyilván a fizetéseken kívül van egy másik komoly kérdés, ami foglalkoztatja a pedagógusokat, a minősítési eljárás és annak a mikéntje. Azt szeretném csak megérdeklődni, hogy a minősítési eljárás során számolnak-e azzal, hogy vannak Magyarországon olyan iskolák, amelyek speciálisan a tanárképzéshez kapcsolódnak, ezek a gyakorlóiskolák.

A gyakorlóiskolák túlnyomó többsége egyébként felsőoktatási intézmény fenntartásában van, és az itteni iskolák úgynevezett vezető tanárainak az a dolga, hogy a napi gyakorlati oktatásban ténylegesen a pedagógusjelölteket bevezessék úgymond az iskola világába. Tehát ha van valahol, ahol érdemben a pedagógusképzés lecsapódik, az ez. Minden egyéb egyetemi képzés egy elméleti képzés. Nem állítom, hogy ez felesleges, de végső soron itt, az iskolákban derül ki alapvetően az, hogy ki lesz jó pedagógus és ki nem.

A kérdés tehát arra vonatkozik, hogy a gyakorlóiskolák vezető tanárait bevonják-e a minősítési eljárásba vagy sem. Kétségtelenül emellett szól olyan érv is, a szakmaiságon túlmenően, hogy ezek az iskolák és ezek a gyakorló tanárok nem a Klebelsberg intézmény alkalmazásához tartoznak, tehát magyarul: egy külső kontrolligot tudnak jelenteni, ha úgy tetszik. Én személy szerint egyébként ezt szakmai szempontból is hasznosnak találnám, ha valahogyan ezeket össze lehetne szervezni.

Az egyetemmel kapcsolatban lenne a másik észrevételem. Én itt azért vitatkoznék azzal, amit Dúró Dóra mondott, hogy a kancelláriarendszer szerinte korlátozza az egyetemi autonómiát. Én tisztelettel a következőt szeretném jelezni, és egyúttal a kérdésem is erre irányul.

Az az egyetemi autonómia, ami hosszú időn keresztül a magyarországi törvényi és alkotmánybírósági és egyéb döntések alapján kialakult, azt eredményezte, hogy a legtöbb egyetemen érdemi integráció gyakorlatilag nem ment végbe, jóllehet törvény ezt előírta. Nem ment végbe. Párhuzamos képzések voltak, és így tovább.

Azok a rektorok, akiket a korábbi időszakokban az intézményekben megválasztottak, azoknak pedig értelemszerűen nem volt érdeke ezekhez a kialakult viszonyokhoz

hozzányúl, mert akkor egész egyszerűen a saját választói közegét ilyen értelemben nem biztos, hogy kellőképpen kiszolgálta volna. Én azt gondolom, hogy a jelenlegi törvényi szabályozás, ami a rektori poszt betöltésére vonatkozik, némi elmozdulást már jelentett e téren. Szerintem az irány jó, de ettől függetlenül továbbra is azt gondolom, hogy kevés.

Ugyanis a munkáltatói jogok szempontjából hihetetlenül sokszínű még mindig az egyetemi, felsőoktatási világ. Van munkáltatói joga a dékának, a rektornak, a rektorhelyettesnek, a főigazgatónak, és így tovább. A kancelláriarendszer ebből a szempontból szerintem egy jó megoldás lehetne, és ismerünk erre jó példákat európai országokból is. Németországra gondolok elsősorban.

Amit én tisztelettel szeretnék kérdezni: minden újítás bevezetése a felsőoktatásban azért rejt magában óhatatlanul kockázatokat, ez tagadhatatlan. Amikor a bolognai rendszer bevezetése volt terítéken, akkor azt javasoltuk Magyar Bálint miniszter úrnak, hogy próbáljuk meg néhány intézményben először, hogy hogyan működik. Lássuk, és annak ismeretében, tapasztalatai alapján kellene majd az egész rendszerre kivinni.

Én ugyanezt szeretném a kancellária apropóján megkérdezni, hogy miért nem lehet azt megtenni, miniszter úr, hogy néhány intézményben próbaképpen vezessük be, azon intézményekben, amelyek erre önként hajlandóságot mutatnak. Nézzük meg, hogyan működik a gyakorlatban. Ahol probléma látszik, akkor nem a rendszer egészét, nem a felsőoktatás minden intézményét kell azonnal pro vagy kontra ebből a szempontból vizsgálni, hanem egy adott intézménynél, és van egy néhány éves időkeret, aminek a tapasztalatai alapján lehetne átfogó törvényt hozni a rendszer egészére nézve.

Én azért tartanám ezt szerencsésnek, mert legalább azt meglátnánk, hogy érdemi elmozdulást tudunk-e e téren elérni, a párhuzamos képzések felszámolását illetően, a hatékonyabb gazdálkodást illetően, mert az az igazság, hogy a felsőoktatás egészére nézve egy furcsa kettősség van. Összességében mindenki azt mondja, hogy kevés a benne lévő pénz, ha pedig belülről megnézzük, azt látjuk valahol, hogy hihetetlen mértékben képes kifolyni is a pénz, vannak nagyon pazarló rendszerei is.

Ezeket valahol meg kell tudni fogni, és addig, amíg munkajogilag ezek nincsenek jól összehúzva, én ennek a veszélyét továbbra is látom.

Tisztelettel ezt javaslatként is forszíroznám, hogy próbáljuk ki a kancelláriarendszert ott, ahol lehetséges. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Hiller István kért szót, utána Németh Zoltán, majd Révész Máriusz.

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Tisztelt Miniszter Úr! A választások előtt ez az utolsó alkalom, amikor ön éves beszámolón itt ül a parlament bizottsága előtt, és bár a beszámoló értelemszerűen a most véget érő évről szól, mégis vannak olyan folyamatok, és én ezt helyes felütésnek tartom, amit miniszter úr gyakorolt, hogy ne mechanikusan 12 hónapot nézzünk, hanem próbáljunk folyamatokat értékelni. Már csak azért is, mert az elkövetkező hónapokban nyilván nem ebben a formában, de többször fogunk találkozni egyfajta értékelést adva és mérleget készítve.

A közoktatás ügyéről én nem teszek fel kérdést, hanem szeretnék inkább pozíciókat rögzíteni. Lássuk, hogy négy év elteltével vannak-e olyan pontok, amiben egyetértünk, és négy év elteltével hol, hogyan lehet markáns különbségeket megfogalmazni gondolkodásban, törekvésben vagy éppen mérlegkészítésben.

Kezdem talán ott, hogy igenis, vannak közös pontok, és az helyes, hogy egy politikai ciklus elteltével nem kizárólag arról lehet beszélni, hogy csak ellentétek, csak ellentétes törekvések vannak, mert az iskola, a gyermekek és a pedagógusok élete sem úgy szerveződik, ahogy politikai választási ciklusok múlnak. Azt a szervezési formát, amit járásnak nevezünk,

a közoktatás szervezésében, a tanügyigazgatásban nevezzük ezt most tankerületnek, én ezt egy helyes szervezési formának látom. Úgy látom, hogy életképes, hosszú távon is lehet erre alapozni. Megfelelő fenntartója tud lenni azoknak az intézményeknek, amelyek ekkora területen, nyilván hasonló adottsággal, nem ugyanolyan, de hasonló adottsággal működni képesek.

A jó hír nagyjából itt be is fejeződött, mert onnantól kezdődően, az a rendszer, amit önök kialakítottak 2010 után, az egy modern, jó teljesítményt felmutatni képes oktatási rendszertől idegen. Az a túlcentralizáltság és az az erőltetett központosítás, amit államtitkár asszony vezetésével megvalósítottak a magyar közoktatásban, azt én erőszakételnek tartom, azt a formát pedig és azt az irányítási modellt, amelyet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szimbolizál, azt pedig rossznak. Kimondottan olyannak, ami a közoktatásunk érdekeivel ellentétes.

Nem egy személy teljesítményéről beszélek, és nem is gondolom, hogy méltó lenne egy miniszteri éves beszámolóban egy személyről, egy csoportról beszélni, ennek megvannak a más formái. Hanem arról, hogy az Intézményfenntartó Központ és az odatelepített kötelezettségek, az a feladat, amivel megbízták, hogy az ország összes államosított iskolájának közvetlen főnöke, irányítója, ellenőrzője legyen, ez teljesíthetetlen, és jó színvonalon nem is tudja teljesíteni.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ sokkal inkább probléma, mint a probléma megoldása, és ahogy haladunk előre az időben, sokkal inkább csak problémákat gyárt, semmint problémákat megold. Az ország legnagyobb vállalatát sikerült létrehozni már állami fenntartásban, és ennek az irányítása, a működése úgy helyi szinten, mint központi szinten bebizonyította az alkalmatlanságát.

A választások eldöntik, hogy ki és milyen módon kap lehetőséget, de a Klebelsberg Intézményfenntartó Központot meg kell szüntetni. Miniszter úr, ennek így nincs értelme. Van értelme annak, hogy az új közoktatás-szervezésben a tankerületek szintjén a korábbi önkormányzatiságot nem megismételve, egy modern, alkalmas szintet hozzunk létre. Kérem, fontolják meg, és gondoljuk végig akár közösen, hogy egy olyan tankerületi egység, amelyik életközelségben van diákhöz, szülőkhöz, pedagógushoz, ugyanakkor választás révén irányít, nem hatékonyabb-e – szerintem igen –, mint egy budapesti hivatalnak egy irodája, ahonnan a jelenlegi megbízás szerint jobban kellene tudni, hogy mi van Nyírbátorban, mint a nyírbátoriaknak vagy Zalaegerszegeken, mint a zalaegerszegieknek. Az elmúlt hónapok és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ teljesítménye, amiről úgy az Országgyűlésben, mint a sajtóban nagyon sokat lehetett hallani, olvasni és konkrét példákat felhozni, ez bizonyíték, de amint említettem, ezt nem gondolom kérdés formájában itt feltenni, inkább a pozíciók rögzítése ügyében mondtam el.

A felsőoktatás kérdéséről viszont kérdezni szeretnék, mert úgy látom, hogy a magyar felsőoktatás rossz állapotban van, és rosszabb állapotban adják át, mint ahogy átvették. Ennek két okát látom, és kérem, hogy ezt itt, az Országgyűlés szakbizottságában vitassuk meg. Úgy gondolom, hogy téves volt mértékében, arányában az a pénzelvonás, amit a Széll Kálmán-tervekben végrehajtottak a felsőoktatás területén. Úgy gondolom, hogy az átlagos megszorításoknál, illessék bármilyen szóval is ezt a folyamatot, az átlagos megszorításoknál lényegesen nagyobb mértékű volt a felsőoktatásból a pénzkivonás, ez átgondolatlan volt, nem volt célzott, kizárólag azt nézte, hogy minél több pénz jöjjön ki egy olyan területről, ahol gyenge volt az érdekérvényesítő képesség és az ellenállás. Az államtitkár asszony – elismerten – a közoktatás átszervezésével töltötte idejének jó nagy részét, én ezt értem, a felsőoktatás viszont kárát szenvedte. Nem egy előre elhatározott politikai döntés, hanem egy kényszer vitte önöket arra, hogy a már így is szétaprózott oktatásirányítást a politikában még tovább aprózzák. Nem az a kérdés, hogy működik-e önálló felsőoktatási államtitkárság, hanem hogy ez azért jött létre, mert a korábbi oktatási államtitkárságon belül ennek a

területnek cudar volt az érdekérvényesítő lehetősége. Így aztán példátlan az a pénzkivonás, ami történt két év alatt, és ez maradandó károkat okozott. A másik pedig az, hogy sikerült két évvel ezelőtt felkészületlenül és meggondolatlanul egy olyan törvényt alkotni a felsőoktatás területén, amely bebizonyította a működésképtelenségét, és ami rossz volt az intézményeknek, és rossz volt az országnak.

Ez a két tényező, az eltúlzott és koncepciótlan pénzkivonás, illetve a rossz törvény együttesen okozta azt, hogy egy cikluson belül egy másik koncepciót kellett alkotni, amit az államtitkár úr, Klinghammer államtitkár úr nevéhez fűzünk. Én nem fogok vitatkozni ezzel a koncepcióval, mert nem adtak rá módot. Ismerem a tartalmát, és vitaképes állítások tömegét találok benne. Úgy gondolom, hogy a felsőoktatás érdekében jó és érdemi megbeszéléseket, vitákat lehetett volna folytatni erről a koncepcióról, nem azt mondom, hogy minden esetben egyetérték vele, de azt, hogy erről – akár a felsőoktatási intézmények bevonásával – politikai, szakpolitikai vitát lehetett volna folytatni, és ez előbbre vitte volna a magyar felsőoktatás ügyét, azt állítom. De nem fogok olyasmivel vitatkozni, aminek az előnyeit, érdemeit én jobban elismerem, mint a kormányuk. Hát, hogy van az, hogy én mondjam el a véleményemet ellenzékiként egy vitapontsorozatról, miközben a kormány még arra sem becsüli, hogy ő maga megtárgyalja? Ezért nem fogok vele vitatkozni. Majd hogyha kormány szintre kerül, akkor igen, csak jelezni szeretném, mivel módunk van itt most erről beszélni, hogy az állításai, azt gondolom, a magyar felsőoktatás sok területén megalapozottak. Az meg bebizonyosodott, hogy a kormányzaton belül vagy a kormánykörökben nyilvánvalóan érdemes a tárgyalásokat nemcsak úgy folytatni, hogy a résztvevők többsége ezzel egyetért, hiszen ezzel egyetértett, hanem mint hogyha jó lenne, hogyha megmondanák, hogy van, akinek vétőjoga van. Ilyen az ENSZ-ben is működik. *(Derültség.)* Nagyszerű, hogyha 119 országgal megállapodsz, de azért jó, hogyha tudod, hogy kinek van vétőjoga, mert hogyha az Egyesült Államokkal vagy Kínával nem tárgyalasz, akkor beszélhetsz egy éven keresztül. Ez történt. Önök tárgyaltak egy éven keresztül, az egy év tárgyalásának eredményeként a kormány meg sem tárgyalta azt, amit egyébként a gazdasági élet szereplője – eszerint nyilván vétőjoggal rendelkezve – nem engedett. Ez akkor egy világos ábra, csak akkor tessék megmondani, hogy a kormányon belül van egy biztonsági tanács, és oda kell először vinni, hogy lehessen belőle vitaképes állítás!

A Felsőoktatási Kerekasztal működését én értékelem, csak ne azt tessék mondani, hogy a Felsőoktatási Kerekasztalt létrehozták, mert azért kellett újraalakítani, mert 2010-ben szétverték. Ha nem verték volna szét, akkor nem kellett volna újraalakítani, lett volna valamiféle kontinuitás.

Azt gondolom – az egyes részletpontokba nem belemenne –, hogy a finanszírozás kérdését legalább a 2010-es szintre helyre kell állítani ahhoz, hogy a magyar felsőoktatásban bármilyen színvonalmegegyező lépés történhessen, mert így az intézményrendszer szétrohad. Ugyanakkor kell egy életképes állítássorozat arról, hogy mit akarnak, mit gondolnak, vagy ha tetszik, hogyan gondolkodunk és mit akarunk a magyar felsőoktatás céljaival. Ez önöknek nem sikerült. Felmértek egy problémahalmazt 2010-ben, a problémahalmazt így-úgy kezelték, törvénnyel, pénzkivonással, szervezetlenséggel, vétóval, és most rosszabb helyzetben van a magyar felsőoktatás, mint 2010-ben volt. Ezt, azt gondolom, érdemes megvitatnunk. Köszönöm szépen, elnök úr, a türelmet.

ELNÖK: Én is köszönöm. Németh Zoltán, aztán Révész Máriusz!

NÉMETH ZOLTÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Ígérem, hogy nem leszek olyan fölöslegesen bőbeszédű, mint az előttem szóló. *(Dr. Hiller István: Ezt oda, a kamerába még egyszer, a demokrácia szép példája!)*

Tisztelt Miniszter Úr! Köszönjük a beszámolót. Számos elemben csatlakoznék egyik-másik képviselőtársam hozzászólásához, például ahhoz, amit Dúró Dóra képviselő asszony a Határtalanul-programmal kapcsolatban kérdezett, azt magam is szerettem volna megemlíteni.

Ami a pedagógusbérek reálértékével kapcsolatban elhangzott, azt szükségesnek tartom kiegészíteni azzal, azzal a fontos ténnyel, annak a fontos ténynek a megállapításával, hogy ez most már a minimálbér kötött, tehát a minimálbérhez kötött a bér, és ezért az egy fontos dolog, hogy a reálérték növekedni tud minden évben, nyilvánvalóan attól függően, hogy a minimálbér hogyan alakul, hogyan változik. Miután tegnap óta világos, hogy hogyan is alakulnak a jövő évben a minimálbérek, azt mondhatjuk, hogy nemcsak megtartja, hanem növeli is a reálértékét a pedagógusbér, és ezt én egy fontos dolognak tartom.

Amire pedig a kérdésem vonatkozik – ez már talán nem lesz ilyen kellemes téma –, az a tankönyvellátás, hiszen a tankönyvellátásban idén ősszel voltak zavarok, fennakadások és problémák, azt gondolom, ezt kár volna tagadni. Az a kérdésem a miniszter úrhoz, illetve a jelenlévőkhöz, hogy ezzel kapcsolatban hogyan tervezik levonni a tanulságokat, milyen változtatásokra számíthatunk ennek kapcsán? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Révész Máriusz kért szót, Kucsák László készül fel. Máriusz, parancsolj!

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Urak! Először azzal szeretném kezdeni, hogy Hiller István hozzászólásában azt pozitívnak érzem, hogy eljutottunk odáig, hogy a tankerületek létjogosultságát már nem támadja, sőt ha jól értettem, akkor azt is kihallhattam a szavaiból, hogy már a rendszert sem akarják teljesen visszaállítani. Én eddig másképp értettem az álláspontjukat, de ez szerintem mindenképpen előremutató is lehet. Ugyanakkor, ha Hiller Istvánhoz csatlakoznék, akkor azt azért én is elmondom, hogy szerintem megfontolandó lenne, hogy bizonyos hatásköröket érdemes lenne a Központból a tankerületekhez telepíteni. Ez valószínűleg rugalmasabbá tenné a működést, és szerintem mi, akik a tankerületekkel kapcsolatban vagyunk, önkormányzati szinten látnánk ebben az elképzelésben sok lehetőséget.

A másik dolog, amiről beszélni szeretnék és kérdezni is szeretnék róla, az az életpályamodell bevezetésével kapcsolatos. A sajtóban megjelent híradásokkal szemben a pedagógusok nagy része örül az életpályamodell bevezetésének és a béremelésnek, még ha a sajtóból az is derült ki, hogy szinte mindenki rosszul járt, mindenkinek csökkent a fizetése. Ez egyébként nincs így.

Van azonban két dolog, amiből az egyikén lehet változtatni, a másikon talán csak a jövőt kellene talán az eddiginél határozottabban jelezni. Az egyik: most hétvégén is találkoztam tanárokkal, és bocsánatkérően félrevontak és azt mondták, hogy hadd kérdezzék már meg tőlem, hogy ezeket az Excel-táblázatokat órákon keresztül kitölteni annyira megalázónak érzik, és azt mondták, hogy elképzelni nem tudják, hogy ezt lenne bárki, aki ellenőrizni tudná, és ráadásul még nem lehet ellenőrizni sem, mert bizonyos esetekben azt írják bele, amit akarnak.

Tehát szerintem nagyon komoly hangulatjavító lépés lehetősége lenne, ha ezen a területen egyébként jelentősen tudnánk előrelépni. Ez nagyon-nagyon sok tanárnak – hogy úgy mondjam – komoly fejtörést és nagy fájdalmat okoz, hogy ezt ilyen módon kell elvégezniük.

A másik, amit itt a béremeléssel kapcsolatban szeretnék jelezni, bár erről már sok szó esett az elmúlt időszakban, hogy gyakorlatilag a béremelés során eltűnt most egy átmeneti időszakra a minőségi munka szerinti differenciálás. 2015. január 1-jétől majd újra megjelenik a rendszerben, de most mégiscsak az a helyzet, hogy pont azok a tanárok jártak kevésbé jól, akik eddig a minőségi munkavégzésükért többet kaptak.

Érdemes lett volna ezt a 2015. január 1-jei határidőt egy kicsit talán előrébb hozni, mondjuk szeptemberre, hogy rövidebb legyen ez az időszak. Ezt nyilván a költségvetési lehetőségek miatt nem tudjuk megtenni, de talán az eddigieknél határozottabban lenne érdemes azt jelezni, hogy ez egy átmeneti időszak, én is mondom mindenkinek, és egy év múlva meg fog történni az, hogy akik jobb munkát végeznek, magasabban képzetek, azok előrébb fognak jutni. De ez a lehetőség most elég sok tanárnak fáj.

A következő, amit szeretnék javasolni, hogy érdemes lenne az iskolaigazgatók hatáskörét, különösen a pénzügyek területén egy kicsit erősíteni. Itt is elég sok feszültség adódik ebből a helyzetből.

A Határtalanul program területén miniszter úrnak köszönjük a támogatást és az előrelépést. Azt hiszem, az, hogy megháromszorozhatjuk, megnégyszerezhetjük azon gyerekek számát a következő esztendőben, akik eljutnak határon túli magyar közösségekhez, kapcsolatot létesíthetnek, ez egy óriási előrelépés, és óriási dolog az a növekmény, amit a költségvetésben a kormány támogatásával sikerült elérni ezen a területen.

Még egy kérdést szeretnék feltenni egy olyan területről, ami miniszter úr szívének kedves, meglehetősen szelektív a magyar oktatási rendszer. Itt ellenzéki képviselőkkel a bizottságban is, a parlamentben is gyakran vitába keveredünk, hogy a hátrányos helyzetű gyerekek tekintetében érzékelhető-e már valamilyen változás, van-e előrelépés. Erre szeretnék rákérdezni miniszter úrnál, hiszen nagyon sok lépést pontosan az iskolarendszer szelektivitásának csökkentése érdekében hoztunk.

ELNÖK: Köszönöm. Kucsák László kért szót, aztán Bodó Sándor.

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntök én is mindenkit, igyekszem nagyon rövidre fogni, meglehetősen sok minden elhangzott már.

Tisztelt Miniszter Úr! Kedves Államtitkár Asszony! Helyettes Államtitkár Urak! A Klebelsberg Intézményfenntartó Központot vezető Úrhölgy és a többiek! Éppen ezért én ezeknek az elősorolásába nem bocsátkoznék most bele, miniszter úr megítélésem szerint már az eddigi kérdésekben és felvetésekben egy újabb kormányprogramnyi felvetést hallhatott, úgyhogy ehhez máris jó munkát kívánok. *(Derűltség.)* Én magam érdeklődéssel hallgattam ismét Hiller Istvánt, és nekem is egy picit újszerű elemnek tűnt a tankerületi szint, de ebben... *(Dr. Hiller István: Már érdemes volt eljönni!)* – igen, részemről a szerencse –, de ebben biztosan nem lesz köztünk vita, mert magam is úgy gondolom, hogy ebben az új és valóban összetett működési módban, szerkezetben a tankerületi szint az, ami átlátható és belátható, tekintet nélkül talán arra, hogy éppen a járásban, a tankerületben hány település van jelen.

Amit szeretnék mindezekkel összefüggésben felvetni, hogy az elmúlt időszakban meglehetősen öles léptekkel kellett haladni, mert úgy a közoktatásban, köznevelésben, mint a felsőoktatásban mondjuk ilyen rendszerszintű átalakítási tervek, gondolatok, elképzelések fogalmazódtak meg. Most pedig még akár a választások idejéig is, ahogy Hiller úr erre utalt, különösen még távlatosabban gondolkodva, szerintem az apróbb lépteknek, a megfontoltabb, a lépésről lépésre való haladásnak az ideje következhet el.

Éppen ezért én egy-két olyan dologra irányítanám rá a figyelmet, amiben az előttünk lévő hetekben, hónapokban szükségszerűen előbbre kell lépnünk megítélésem szerint, és ezek apróbbnak vagy kisebbnek tűnnek ugyan, de rendkívül fontosak. Így például – nem fontossági sorrendben, de a tankerületi szint hangsúlyozása, erősítése, benne – Máriusz is utalt talán részben erre – az intézményvezetők szerepkörének egy picit megerősítésével, benne, hogy az intézmények milyen mozgástérrel, költségvetési kondíciókkal tudnak bírni. A pedagógusok minősítésével kapcsolatban elhangzott már felvetés, én csak újra megerősíteném, hogy ez mennyire fontos, és az ezzel kapcsolatos információátadás vagy -áramlás is.

Előttünk van az első osztályos diákok beiratkozásának kérdésköre, ahol nagyon fontos, hogy a fogalmak egyértelműek legyenek, a jelentkezés, a felvétel és a beiratkozás fogalma, hogy ezek mit fednek. A tankönyvellátással összefüggésben volt már felvetés, szerintem érdemes ezt is terítékre tenni, hogy eddig milyen tapasztalatokkal bírunk, annak érdekében, hogy valóban jól működő rendszer legyen jelen a magyar közoktatás, köznevelés ügyében.

Summa summarum: én annyit szeretnék jelezni, hogy amilyen feladatok még előttünk vannak, mi a továbbiakban is szívesen állunk rendelkezésre, és ha ezekről tudunk beszélni, szót váltani, konzultálni, akkor meggyőződésem, hogy lépésről lépésre eredményeket fogunk tudni felmutatni mindannyiunk számára, nem ellenzék és nem kormánypárt, hanem a benne érintettek számára. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bodó Sándor kért szót. Parancsolj!

BODÓ SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Nyilvánvalóan a közoktatás, illetve a felsőoktatás is egy olyan terület, amelynek akár egy részterületével is ki tudnánk tölteni a rendelkezésünkre álló időt. Számomra az egyik legfontosabb mégis a mindennapos testneveléssel kapcsolatos intézkedés, ami azt gondolom, hogy egyértelműen sikertörténet, és némi kis korrekcióval még sikeresebb is lehet.

Természetesen fontos és nagyon lényeges, hogy tornatermek, uszodák épüljenek, de ez talán kiegészíthető még néhány más dologgal. Az teljesen egyértelmű, hogy tankerületi szinten szabványméretű sportcsarnoknak és uszodának lennie kell belátható időn belül, hiszen ezek alapszolgák, de én azt gondolom, hogy akár az uszodák tekintetében is nem feltétlenül újak építésére kell gondolnunk elsősorban, hanem akár egy jól működő légbefúvós rendszerrel, jócskán kevesebb költséggel ez a feladat megoldható.

Ami viszont szerintem még fontosabb, vagy legalább ugyanilyen fontos, hogy a mindennapi testnevelés szervezésekor azért próbáljunk egy kicsit a gyerekek fejével is gondolkodni. Gondoljunk kell, hiszen azért akár módszertani szempontból, akár motiváció szempontjából a hét minden napján ugyanabba a tornaterembe bemenni, azért az egy idő múlva elképzelhető, hogy nem biztos, hogy csak pozitív élményeket vált ki a gyerekből, de ha az ő életükből próbálunk néhány példát becsempészni a mi munkánkba, akkor szerintem eredményesebbek lehetünk. Közeledik a tél, gondoljunk csak bele, hogy mit szeretnek a gyerekek csinálni! Szeretnek szánkózni, korcsolyázni, gondoljunk bele, hogy esetleg némi ilyen jellegű sportszertámogatással, akár egy szánkódombnak a kialakításával mennyire megnőnek a pedagógusok lehetőségei, és a gyerekek mindennapos testneveléssel kapcsolatos mozgásteret is jócskán kibővíti. Nyilván a tavaszi, őszi időszakra is lehet jó forgatókönyveket kitalálni akár a kerékpározás kapcsán, ami a gyerekeknek azért kedvenc elfoglaltságuk, vagy egy nagyon jól működő külföldi példát is becsempészhetünk a mi világunkba is, amikor például fedett kondicionálóparkokat lehetne az iskolák udvarán kialakítani.

Én üdvözlöm ezt a rugalmasságot, amit a miniszter úr szavaiból kihallottam, és ha szükséges, szerintem nyugodtan hozzuk meg azokat az intézkedéseket, amelyek ezt a lehetőséget tovább bővítik a gyerekek számára. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ángyán József kért szót, parancsoljon!

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (független): Köszönöm szépen. Mindenekelőtt én is köszönöm a miniszter úrnak a nagyon részletes beszámolást a területről. Én egy alapvető kérdést szeretnék felvetni így a vége felé talán, ami aztán nagyon sok területre kihatással van: ki határozza meg az adott területnek az irányát, a stratégiai irányt? Úgy látom, nemcsak a felsőoktatás-fejlesztési stratégiánál, hanem sok-sok ilyen stratégia készült, készül

folyamatosan, a vidékstratégiától az energiastratégián át egészen a fenntartható fejlődés stratégiáig, ahol az az érzésem, hogy el lehet jutni egy nagyon jó társadalmi konszenzusig, ami a közjó szolgálatában határozza meg a jövőt, az irányokat, és aztán az az érzése az embernek – és ezt most nagy tisztelettel mondom, azt az erőfeszítést is látva, amit a tárca ez ügyben végez –, hogy mégis mint hogyha ez a közjó nem igazán érvényesülne akkor, amikor a konkrét lépések megtörténnek, mint hogyha adott pillanatban, talán így mondhatom: gazdasági érdekcsoportok a saját érdekeik mentén térítenék el ezeket a stratégiákat. Ha a közösségek állama nem képes érvényesíteni a közjót, amivel én magam számos területen találkoztam, akkor nagyon nagy bajba kerülünk.

Hogy látja, miniszter úr, van arra esély, hogy a felsőoktatás ne egy technológusképzés legyen, amit gazdasági érdekcsoportok jelenlegi tőkeérdekei határoznak meg, hanem valóban aminek az egyetemeknek lenniük kell, értelmiségiképzésnek, ami a jövőt meghatározza? Ne a mai gazdasági szereplők mondják meg, hogy mire van szükségük a felsőoktatásban, én azt hiszem, hogy ez egy hibás irány. A felsőoktatásnak, az értelmiségiképzésnek mindig előtte kell járnia a gazdaságnak. Én ezt a kérdést szeretném itt a miniszter úrnak feltenni – ki másnak, ha nem itt a miniszter úrnak? –, hogy látja ezt a helyzetet, van esélyünk arra, hogy a közjó mentén, a közösségekkel megállapodva határozzuk meg a jövőt? Milyen esélyünk van, hogy legalább alkura kényszerítsük azokat a gazdasági érdekcsoportokat és azok képviselőit, akik folyamatosan eltérítik azokat a stratégiákat, amikről viszonylag jó konszenzust sikerül a társadalomban teremteni? Azt hiszem, hogy ebből, hogyha ebben valamilyen közös megoldást tudunk találni, akkor sok-sok problémánk is megoldható lesz. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Nagy szerencséje a kormánynak, hogy 13 ilyen kiváló szakértő van, aki ért az oktatáshoz, és mindenben tud tanácsot adni – én is szaporítom a számukat a végén.

Az életpályamodell többször szóba került. Én azt vetem fel, azt javaslom, miközben persze értem, hogy a kiszámíthatóság egy fontos érték, hogy ugyanakkor érdemes most, az első egy-két évben mérni, hogy azok a célok, amikért az életpályamodellt elindítottuk, azok teljesülnek-e. Mérjük, monitorozzuk – ahogy ezt nagyképűen szokták mondani –, és ha nem teljesülnek, akkor módunkban áll korrekciót csinálni, hiszen itt van, tudom, hogy nem ez volt a célja, de mégiscsak kialakult ez a helyzet, négyszer 10 százaléknyi forrás még az előttünk álló négy évben, és ha úgy látjuk, hogy a pályakezdők miatt, ahogy ezt Dóra hangsúlyozza, az elejét jobban meg kell nyomni, akkor módunkban van ezt az önkorrekciót elvégezni, ha a minősített pedagógusok minősítésére nagyobb arányt kell szánni az alapbérhez képest, akkor módunkban van ezt a korrekciót elvégezni, de ezt csak akkor lehet, ha nem hisszük azt, hogy egyből az elején kitaláltuk a tökéletes rendszert, és nem az eszközbe vagyunk szerelmesek, hanem tudjuk, hogy mit akarunk elérni, és mérni tudjuk, hogy ahhoz a választott eszköz jó-e. Én ezt szorgalmazom, hogy ezt tegye a tárca, illetve az államtitkárság.

A diákhitelrendszerrel kapcsolatban, amit Gergely felvetett, sajnos egy létező kérdés, noha elvileg nem szabadna léteznie, hiszen elvileg a szociálisan nem rászoruló hitelfelvevők nagy száma jó, mert stabilizálja a diákhitelrendszert, minél nagyobb, minél szélesebb, annál jobb, és furcsa módon egyébként a szociálisan jó helyzetben lévők visszafizetési aránya, visszafizetési biztonsága is sokkal jobb, mint a szociálisan rászorulóké, a diákhitelrendszer stabilitását ez növeli, a marzsot, a belső költségeket csökkenti, tehát olcsóbban fér hozzá a diákhitelhez a rászoruló, hogyha többen veszik fel. A problémát nem ez okozza, ez tudható, hanem a kamattámogatás. Ha nagy a kamattámogatás mértéke a diákhitelrendszerben, akkor sajnos ezek a szociális szempontok előjönnek, tehát a kamattámogatásnak – nem ördögtől való, de – van egy ilyen hatása, hogy behozza a szociális mérlegelés szempontját, ami hosszú távon szétverheti a diákhitelt. Ezért tehát még ha van is pénze egy kormánynak

kamattámogatásra, nagyon csínján kell vele bánni, mert tíz éven belül a diákhitelrendszer elvékonyodásához, gyengüléséhez vezethet. Nem tudom, érthető-e az okfejtés.

A kancellári rendszerhez csak egy megjegyzés, ha már itt a szülőanyag között felsoroltattam, mármint az ötletgazdák között. Valóban, én ezt szorgalmazom, de talán egy dolgot hozzátennék: a kancellári rendszer azt a bizalmatlanságot hivatott megszüntetni, ami a mindenkori kormány és az autonómiájára joggal büszke intézmény között van. Mióta én látom a felsőoktatást, ez mindig jelen volt, a mindenkori miniszter mindig egy kicsit gyanakodva nézte az autonóm intézmények belső mozgásait, amennyiben azok a közpénzre vonatkoztak – és ez jogos is, és indokolt is. Ezért azt javasoltam, hogy persze, akkor a sofört delegálja a miniszter, hogyha pénzről van, közpénzről van szó, de cserébe kapjon olyan szabadságot, gazdálkodási, vállalkozási, pénzügyi szabadságot ez az intézmény, amelyet csak kaphat. Ne a költségvetési szerv gúzsával akarjuk korlátozni az ő mozgását, hagyjuk, hogy szárnyaljon, de delegáljuk mi oda a pilótát, hogy biztosak legyünk abban, hogy jó irányba viszi a közintézményt! Tehát szerintem ez rendjén lesz, hogyha ez így lesz. Ennek a koncepciónak egyébként az egyik legértékesebb részének ezt gondolom.

Jónak tartom a négyes tagolását az intézményeknek, értéknek vélem, mert rendet tesz az eléggé konfúz felsőoktatási intézményi világban, és talán a legfontosabb, hogy végső soron azért mégiscsak a hallgatókért csináljuk a felsőoktatást, tehát hogy a hallgató döntsön, a hallgató választása, hogy idemegyek vagy odamegyek, ez döntsön a rendszerben, és ne, egyébként szintén fontos egyéb, területfejlesztési, kistelepülés-óvó, ilyen-amolyan szempontok, ezek fölé kell rendelni a hallgató elsődleges szempontját.

Azon, hogy a kormány milyen formában vitatta meg a koncepciót, István, lehet élcélődni, megvitatta, 11-én újból megvitatja, és inkább szurkoljunk a felsőoktatás ügyének, semmint hogy a küllők közé botokat próbáljunk dugdosni. Én sok sikert kívánok inkább a miniszter úrnak meg az államtitkár úrnak ez ügyben.

Szerencse, hogy nem állapotunk meg az időmenetben, mert akkor nem tudnánk tartani. *(Derültség.)* Ez így szokott lenni. Valaki azt mondta, hogy ő költői kérdést tesz fel, de a legtöbb hozzászólás azért nem nélkülözte ezt az elemet, hogy a megszólalás inkább önmagáért volt fontos.

Természetesen miniszter úré, államtitkár asszonyé, államtitkár úré a jog, hogy kiválasszák, hogy ezek közül melyikre kívánnak reagálni és milyen részletességgel. Parancsoljatok!

Válaszok

Balog Zoltán

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Elnök úr, meddig ér rá a bizottság? *(Derültség.)* Én rászántam a napomat erre a feladatra. *(Osztolykán Ágnes: Fél 5-ig ráérünk.)* Ajjaj!

Köszönöm szépen a kérdéseket. Alapvetően valóban, ahogy Kucsák képviselő úr mondta, a javító szándékot hallottam ki ezekből, egy kicsit eltér más bizottsági meghallgatásoktól ebben az ügyben ez a légkör. Úgyhogy én is próbálok érdemben válaszolni, és ezeket a visszamutogatásokat és ilyesmiket most megspórolom, azt majd a parlamentben elmondjuk.

Az óvodát hadd vegyem előre, mert itt többen szóba hozták ezt a dolgot, ez a kötelező óvodáztatás. Azt azért hadd mondjam Osztolykán képviselő asszonynak, hogy rosszul idézi a választ, amit egyébként az államtitkár adott az én nevemben. Azt írja a válasz, hogy 2014-ben 760 fővel több gyermek fog belépni az óvodába. Ez van a válaszban, és a válaszban előtte egy sorral ott van, hogy összesen 3257 óvodai férőhely hiányzik. Úgy egyébként teljesen igaza

van Pánczél Károlynak, hogy sokkal több, tehát tízezres nagyságrenddel több óvodai férőhely van Magyarországon, mint ahány óvodás, és sajnos, az óvodások száma csökken, majdnem tízezer fővel évente. Tehát ez egy elég súlyos tendencia, csak éppen nem ott van, ahol szükség van rá, mert a demográfiai mozgások a különböző területek között sajnos, azt eredményezik, hogy részben a jól fejlett területeken, tehát az agglomerációban, Budapest és környékén van hiány, részben pedig sajnos, a leghátrányosabb helyzetű térségekben.

Az én ajánlatom az, és ezért kérem, hogy ezt fontolja meg a bizottság, hogy ha tudunk a következő évi költségvetésben pluszforrást szereztetni arra, hogy ezt a kényszerítő időpontot – tehát én ehhez kérem a segítséget –, hogy 2014. szeptember 1-jétől vezessük be az óvodát, hogy ha ezért mi milliárdos fejlesztést tudunk elindítani a következő évben, akkor ez szerintem megéri, hogyha kitoljuk a határidőt, akkor a kényszer kisebb kényszer. Megjegyzem: a kényszer, természetesen ez az ellátás az önkormányzatok feladata, és az önkormányzatok nagy része – említettem ezt a számot, hogy 12 ezer óvodai férőhely létesült az elmúlt három évben – ezt meg is tette, a ráháruló munkát el is végezte. Szerintem azoknak, akik még nem végezték el a munkát, adjunk egy ilyen segítséget.

Tehát ezért én inkább szövetségesnek szeretném megnyerni a bizottságot abban, hogy ha van esélyünk arra, hogy a következő évi költségvetésből erre pluszforrásokat szánjunk. Most számokat óvatosan mondok, mert még folyik a számolgatás a Nemzetgazdasági Minisztériummal, de egy olyan 6-8 milliárd forint közötti összegről beszélünk, egy óvodai férőhely létesítése körülbelül 2 millió forint. Itt érdemes beszélni a minimálfeltételekről is, az egy nehezebb téma, de beszélni kell a pluszban igényelhető, tehát az óvodapedagógusoknak a béréről is. Beszélni kell egyébként arról is, azt hiszem, talán Osztolykán Ágnes vetette fel, hogy a családi napköziket hogyan tudjuk ebbe a rendszerbe valóban úgy bevonni – és bízom benne, hogy ez közös ügyünk –, hogy a családi napközik rendszere ne egy, hogy úgy mondjam, középosztálybeli elkülönülésnek legyen a pályája, hanem az együttélést, az együtttanulást, amit gondolom, mind a ketten fontosnak tartunk, azt ne bántsa. A családi napközik ma nem azokon a településeken vannak egyébként jelentős számban – a számokat szívesen rendelkezésére bocsátom a bizottságnak, képviselő asszonynak külön is –, ahol egyébként óvodai férőhelyhiány van, hanem ahol van óvodai férőhely, de vannak, akik úgy oldják meg, hogy családi napközikben vannak a gyerekek. Ez egy teljesen más rendszer, mint az óvoda, hiszen ott 20 hónapos kortól 14 éves korig, tehát bölcsődét, óvodát és bizonyos szempontból a napközit is ki lehet váltani.

Tehát ez egy valóban hosszabb ügy, vagy hogy úgy mondjam, egy részletesebb tárgyalást megérő ügy, térjünk vissza erre, talán ennyit mindenképpen érdemes volt elmondani.

A bölcsődei ellátással kapcsolatban, amit szintén Pánczél képviselő úr kérdezett, azért itt jelzi egyébként a nehézségét a dolognak a kettős fenntartás. Tehát az önkormányzati rendszer, ami az iskolánál is van, és ennek a részének örülök, amit Hiller miniszter úr elmondott, tehát ez a megosztott felelősség nem működött igazán jól az elmúlt 20 évben, ezt azért ki kell mondani, itt is egy megosztott felelősség van. Mi jelentősen emeljük, most pontosan nincs a fejemben a szám, de milliárdos nagyságrendben a bölcsődék finanszírozását a 2014. évben. Hogy ebből jut-e béremelésre, az részben az önkormányzatok döntése. Tehát itt valóban a fenntartóknak a párbeszédére is szükség van ebben az ügyben.

Tankönyvügyben többen kérdeztek. Ha a problémák nagyobbak látszottak, mint az előző évben voltak, akkor azok a mi problémáink voltak elsősorban. Azt gondolom, valóban úgy kellett megszervezni a rendszert, hogy még nem álltunk fel teljesen erre, az informatikai rendszer hiánya és minden más kapcsán, de ahhoz képest, hogy milyen volt az átállás, ha megnézem a panaszokat, megnézem a hiányokat, és ugyan egy becsléssel, de mégiscsak a konkrét bejelentések alapján is megnézem a korábbi problémákat, akkor nem növekedett nagyságrendileg a problémák száma. Csak amikor egyes önkormányzatoknál jelentkezik, és

egyes önkormányzati iskoláknak van vitája adott esetben könyvkiadókkal az ellátásról, akkor ez a dolog kevésbé látszik, minthogyha ez a probléma összesítődik.

Tehát úgy gondolom, hogy jó úton indultunk el akkor, amikor közvetlenül az állami fenntartó van kapcsolatban a könyvkiadókkal és az iskolákkal, rajtuk keresztül folyik ez a megrendelés, és a jövőben erősíteni akarjuk ezt a szerepet. Meglep, hogy az oktatási bizottságban vannak, akik a piacnak az érdekeit féltik ebben az ügyben. Szerintem a piac természetesen tud jó lenni, mert a minőség irányába mutat meg a verseny irányába mutat, de talán a tankönyvellátásban nem az a legfontosabb, hogy a piac érdekei ne sérüljenek, hanem az, hogy jó minőségű tankönyvhöz jussanak hozzá a tanulók. Nekünk ez a célunk. Amennyiben ehhez a piaci szabályozók segítenek, annyiban lesznek piaci szabályozók és piaci mechanizmusok, amennyiben pedig nem segítenek, annyiban pedig nem lesznek.

A nem pedagógus közalkalmazottakkal kapcsolatban: számos olyan iskolával, neveléssel kapcsolatos tevékenységet meg szakmát lehet felsorolni, és akkor hozhatnánk így a szociális dolgozókat is egyébként, akiknek a bérrendezésével kapcsolatban kérdéseket lehet feltenni, én hadd mondjam azt azért, hogy érdemes körülnézni talán a környező országokban, és szívesen veszem a statisztikákat, hogy mondjuk hány országban történt Európában az elmúlt évben – Magyarországot leszámítva – pedagógusbér-emelés. Én egyet tudok rajtunk kívül, abból is nagy botrány lett. Egyesek azt mondják, hogy ezt hamarosan vissza fogják majd vonni.

Tehát azért nem erről szólnak most a tendenciák, hogy béremelést adnának, és ha valahol 3-4 százalékos reálbér-emelkedés – szerintem rosszul számolta Dúró Dóra képviselő asszony – van a korábbiakhoz képest, akkor szerintem az egy lényeges emelkedés. És hogy Pánczél Károlynak visszatérjek a kérdésére, ehhez hozzá fog jönni a minimálbér emelkedéséhez hozzákötött pedagógusbér. Tehát azon a 34 százalékos alaphér-emelkedésen kívül, ami szeptemberben volt, és hozzájönnek a 10 százalékok minden szeptemberben, természetesen január 1-jétől újabb pedagógusbér-emelés lesz, ez nem tudatosult annyira a pedagógustársadalomban és a közvéleményben, de ez így van, ez törvényileg jár, és természetesen ezt a törvényt be fogjuk tartani.

Még Osztolykán képviselő asszony kérdésére válaszolnám azt, hogy hány hallgató jut be államilag finanszírozott képzésbe az egyetemre és hányan jutnak be önköltségesen, nyilván össze lehet és érdemes is összevetni a számokat, én javasolom, hogy nézze meg a 2007-est és a 2008-ast, ott azért hasonló számokat fog találni. Nyilván egy ilyen kérdést feltenni anélkül, hogy a jelentkezők számát megnéznénk, és úgy arányosan néznénk, ezt nevezik – még ha képviselő asszony ezt elegánsan is oldotta meg – elegáns populizmusnak. Tehát szerintem az összes számot érdemes nézni, és akkor még nem tettem fel azt a kérdést, hogy valóban az a cél, hogy minél többen bejussanak? Ellentétben azzal a kérdéssel, amit feltett éppen egy másik képviselő asszony, Dúró Dóra, szerintem a minőség legalább olyan fontos. Tehát ha a mennyiségnek és a minőségnek az arányát nem jól szabályozzuk, akkor nem biztos, hogy boldoggá tesszük azokat, akik olyan büfészakokra járnak, hogy aztán meg majd nem találnak munkát, vagy pedig az egyébként diplomával munkát vállalók 30 százalékának nincs szüksége arra a diplomára, amiért egyébként öt évet tanult, hanem anélkül is el tudna helyezkedni. Tehát ez szerintem egy komplexebb kérdés annál, mint hogy egy számot kijátsszunk egy másik számmal szemben.

Az is retorikailag jól megoldott volt, ahogyan Parragh Lászlóra próbálta kihegyezni a felsőoktatás problémáját. A felsőoktatás problémája nem Parragh László, még csak nem is az Kereskedelmi és Iparkamara a problémája. Azt az alaptételt, úgy gondolom, hogy ki kell mondani – és majd Ángyán képviselő úrnak a kérdésére is ki fogok térni ebben az ügyben –, hogy a magyar gazdaság érdekei ellenére, pontosabban fogalmazva a magyar gazdasági érdek ellenére nem lehet felsőoktatást csinálni, és itt nem személyekről van szó, hanem arról, hogy a magyar gazdaságot meg kell nyernünk a felsőoktatás támogatására. Erre számos nagyon jó

példa van, és számos olyan példa van, ami még nem működik. Ez attól a speciális kérdéstől, ami egyébként alapvető kérdés, amit Ángyán képviselő úr feltett, nyilván eltérő kérdés, de a mi célunk az, hogy a Magyarországon befektető és gyárakat működtető akár multik, akár magyar vállalkozások értelmét lássák annak – és ez kapcsolódik Pokorni elnök úr kérdéséhez is –, hogy forrásokat tegyenek be a felsőoktatásba egyfajta önrészként. Ez a rendszer nagyon jól működik Győrben, ha megnézzük a győri egyetemnek ilyen típusú problémái nincsenek, talán ez nem véletlen, hogy Audi egyetemnek is nevezik azt a főiskolából lett egyetemet. Ez a rendszer kialakulóban van, egy komoly szerződést írt alá Klinghammer államtitkár úr az Opelrel Szombathelyen. Ezt a rendszert építjük Kecskeméten, ez a rendszer épül Miskolcon a Bosch-sal és más befektetőkkel. Tehát itt egy olyan együttműködésben vagyunk érdekeltek, ahol meg kell kérdeznünk a gazdaságnak a szereplőit, hogy ők egyébként ezeken a területeken milyen felsőoktatást akarnak, hogy az ő munkaerőhiányuk, elsősorban szakképzettmunkaerőhiányuk ne okozzon, ne jelentsen féket a magyar gazdaságnak a fejlődésére, és ettől nagyon alapvetően megkülönböztetném a gazdasági érdekcsoportok érdekérvényesítő képességét, amire majd nyilván vissza fogok térni.

Ha megengedi, államtitkár asszony, a művészeti iskolákkal kapcsolatos kérdést, miután az meglehetősen speciális kérdés, majd neki fogom átadni; én végigfutom a sajtóimat, és akkor utána, ha szabad, erre mindenképpen lehetőséget adok, ez egy lényeges kérdés, meg a lakóotthonoknak a vezetőpótlékával kapcsolatban is. Itt az egész szociális szférának a bérrendezése egy hasonló életpályamodellben, az egy megoldandó feladat, tehát szerintem ebben az ügyben akkor fogunk tudni lépni.

Dúró Dóra képviselő asszonynak a reálbér-emelkedéssel kapcsolatos kérdésére már választ adtam, a hallgatói létszámra is.

A természettudományos képzésekkel kapcsolatban, meg egyáltalán a tanárképzéssel kapcsolatban itt aztán végképp nem az a célunk, hogy minél többen jelentkezzenek tanárnak, mert a jelenleg tanári diplomával rendelkezők jelentős százaléka emelt szintű titkárnőképzésnek tekinti ezt a képzést, és másutt helyezkedik el, nem iskolában. Ha valahol szükséges egy munkaerő-gazdálkodás, látni azt, hogy egyébként a csökkenő tanulólétszámokhoz milyen tanárlétszám kell, és ezeknek a megoszlása milyen a különböző szakok között, akkor ez egy olyan terület, és ez egyébként – bízom benne, hogy ezzel Hiller miniszter úr is egyetért – az országos tervezésnek és irányításnak is egy nagyon fontos szempontja, megtervezni, hogy öt év múlva mennyi magyartanárra lesz szükség. Most már, először egyébként a rendszerváltoztatás óta – a korábbi rendszert, a '90 előtti nem nagyon ismerem – van lehetőség arra, hogy valóban tervezzünk, munkaerőt tervezzünk, hogy lássunk egyáltalán, mennyi tanár van Magyarországon, azok milyen szakosak, hol tanítanak, milyen munkaviszonyban tanítanak. Az életpályamodellnek, hogy létrejött, pontosan ez a legfontosabb érve, hogy ez a tervezés lehetséges, és ezért akarjuk tanárképző intézetekben képezni a pedagógusokat, mert a pedagógusjelentkezés ki van véve a szabad jelentkezések kategóriából, ott igenis limitáljuk a jelentkezők számát ahhoz képest majd, hogy milyen szakokon és hány emberre van szükség melyik tanévben egyébként. Hadd mondjam el azt – azt hiszem, ezt Farkas képviselő úr is kérdezte –, hogy a műszaki vagy a természettudományos tárgyakra való jelentkezés például részben a Klebelsberg-ösztöndíj hatására megduplázódott idén, tehát itt egy jelentős emelkedés van. És, valóban, olyan tanárszakokból csökkenés van, ahol jelenleg inkább munkanélküliség vagy – hogy mondjam? – mondjam úgy, hogy túlkínálat van.

Hogy mennyi tornateremre és uszodára van szükség, a pontos számokat önnek a rendelkezésére tudom bocsátani. Amit említettem, az három forrás: 3 milliárd forint tornateremre, 3 milliárd forint uszodára és 10 milliárd forint a következő évben – ez összesen 16 milliárd forint – olyan épületkorszerűsítésre, amit egyébként tornatermekre és uszodákra is lehet fordítani.

Próbálom komolyan venni a kérdést a Határtalanul-programmal kapcsolatban is, de azért szerintem a Holdon él az, aki ilyet kérdez, hogy egy forrás 470 millióról felemelkedik 1,3 milliárdra, majd azt mondja, hogy ennél háromszor többre lenne szükség. Tehát azért szerintem... Valóban így van, hogy 30-40 százalékos a programnak a teljesülése, a Határtalanul-programnál ön említette ezeket a számokat, lehet, hogy ez így van, de az, hogy elindultunk ebben az ügyben, amiben húsz év alatt senki nem indult el, egyetlenegy kormány sem, szerintem az egy nagyon lényeges dolog. És tovább fogunk menni, és a szükséges eszközöket megteremtjük.

A téli közfoglalkoztatással kapcsolatban, ennek a képzési részével kapcsolatban nem tudom, honnan veszi az idézeteket, hogy ez hogyan zajlik, miközben még el sem indult. Ez most indult, tegnap, tehát ilyen gyors ismeretei talán ebben az ügyben nem lehetnek. (*Dúró Dóra közbeszól.*) Hogy aztán mennyi kazánfűtőt meg motorfűrészes-kezelőt fogunk kiképezni? Szerintem mind a kettő lényeges szakma mind az erdőgazdaságban, mind pedig egyébként a közintézmények fűtése kapcsán, én ennél sokkal... Hogy mondjam? A műkörmkészítő kapcsán bizonyára egyetértünk, nem tudom, hogy valóban mondjuk Vásárosnaményban évente 40 műkörmkészítőre van-e szükség. Itt a kínálat meg a kereslet aránya – ebben valóban egyetértünk – még felmutat anomáliákat, tehát itt az összekapcsolása valóban szükséges OKJ-s képzéseknek azzal a szükséglettel, ami egy-egy területen van, nem beszélve a munkaerőpiacról. Itt bőségesen van tennivaló, ezzel egyetértek.

A tapasztalati szakértőnél – én nyilván nem így írtam volna ezt a dolgot – azért én azoknak, akik ezt viccesnek találják... Önálló szakmaként én is viccesnek találom, de abból, hogy olyan emberek döntenek arról, hogy a szegénysorból hogy lehet kiemelni szegényeket, akiknek egyébként semmifajta tapasztalatuk nincs arról, hogy mit jelent szegénynek lenni, ebből nemcsak tervezési hibák is lesznek, hanem morális hibák is tudnak származni. Ezért, bár ez nem a mi kormányunknak a kiváló intézkedése, hanem egy korábbi európai uniós – mondjuk – tendencia ez a tapasztalati szakértő, mondom, én ezt önálló szakmaként komikusnak tartom, de hogy olyan embereket vonjunk be ebből a világból, akik tudják, hogy ez a világ hogy működik... Az összes romaprogramunknál az az alapvető probléma, hogy akik megírták ezeket a programokat, nem mondom, hogy életükben nem láttak romákat, vagy csak az interneten nézegetik őket, de hogy ott a helyszínen, hogy mit is jelent, és hogyan lehet ezeket az embereket motiválni, hogy arról fogalmuk nincs, az egészen biztos, konkrétan be tudom mutatni. Megjegyzem, épp az ön egyik képviselőtársa – azt hiszem, a szociális bizottságban – talált egy ilyen NFÜ-s programot, egy ilyen európai uniós programot, ahol olyan képtelen előírások voltak, amilyeneket, mondom, akinek csak egy minimális tapasztalata is van, hogy a világ hogy működik a falu szélén, a cigánytelepen meg a cigánysoron meg egyébként egy lakótelepen, az nem ad ilyen előírásokat. Szerintem tehát igenis nagyon nagy szükség van tapasztalati szakértőkre, akiknek személyes tapasztalataik is vannak, és egy képzésen keresztül ezeket a tapasztalatokat egyébként be tudják vinni abba a rendszerbe, ahol megtervezik a szegénységellenes intézkedéseket.

A mérnökképzésről, azt hiszem, már beszéltem. Abban egyetértünk a képviselő asszonnyal, hogy a ponthatár, a minimális ponthatár alatti felvétel egy súlyos gond. Vannak olyan intézmények, például a Műszaki Egyetem, ahol próbálják tartani a színvonalat, és inkább kevesebbet vesznek fel, de az egy minőségi képzés legyen. De amit ön mond, és amivel egyetértünk, az számomra éppen a felsőoktatás átalakítása melletti érv, hogy csak azért, hogy betöltsünk helyeket, és megkapjuk ez után a normatív finanszírozást, azért ne érje meg, tehát hogy ne ilyen típusú mennyiségi szemlélet uralkodjon, mert ez a színvonalnak a csökkenésével jár. Annyit tudunk ehhez hozzátenni, hogy az idén is 20 ponttal növekszik az a ponthatár, ami alatt nem lehet bejutni – kivéve az FSZ-t, tehát a felsőfokú szakképzést meg néhány szakot –, ne lehessen bejutni a felsőoktatásba.

A Trianon-múzeum ügye nem idekapcsolódik, de az ön igényét teljesen jogosnak tartom, és én ezt egy hiányának tartom a jelenlegi kormánynak, hogy négy év alatt nem sikerült oda eljutnunk, hogy egy tisztességes múzeumot – hogy úgy kell-e hívni, az egy másik kérdés – létrehozzunk azokra a – hogy mondjam? – történelmi traumákra, amelyek érték bennünket a XX. században, és ez az egyik legnagyobb, ez valóban egy hiány. Ezt megpróbáljuk a várpalotai múzeumnak a fokozott támogatásával – itt egy emelkedő támogatás van – orvosolni, de szerintem ez egy olyan kérdés, ami bízom benne, hogy egy következő kormánynak nemcsak eszébe jut, mert nekünk eszünkbe jutott, hanem meg is tudja valósítani. Erre vannak már tervek, most konkrétumokat ebben az ügyben még keveset tudnék mondani.

A nyelvvizsgákkal kapcsolatos kérdésben hadd mondjam azt, hogy ezt többen feltették kormányparti és ellenzéki oldalról is. Mentesség nincs, segítség van. Tehát ha komolyan vesszük azt, hogy ma egy értelmiséginek valamifajta nyelvtudással kell rendelkeznie, akkor úgy gondolom, hogy nem adhatunk mentességet. Hogy a nyelvvizsgák rendszerét át kell-e úgy alakítani, hogy könnyebben hozzá lehessen jutni a nyelvvizsgához, ezt egy lényeges felvetésnek tartom. Meg is próbáltuk, indítottunk egy ilyen programot, a fogadtatása vegyes. Lehet, hogy erről államtitkár úr többet tudna mondani, merthogy az egyetemi lektorátusokon megszerezhető nyelvvizsgákra való jelentkezés sem olyan kitörő lelkesedéssel történt, mint ahogy mi ezt gondoltuk.

De hogy a helyzet azért mégse olyan tragikus, hadd mondjam azt, hogy ugyan újratermelődik folyamatosan ez a réteg, akik a diplomához nem tudnak hozzájutni a nyelvvizsga hiánya miatt, de aztán három éven belül le is dolgozódik. Tehát mindig van utánpótlás, de három év után a rendszerből a nyelvvizsga nélküliek jelentős része – itt erre pontos számítások vannak – eltűnik, ami azt jelenti, hogy mégiscsak három éven belül az egyetem elvégzése után megszerzi a nyelvvizsgát és mégiscsak hozzájut a diplomájához.

Farkas képviselő úrnak a nyugdíjak szembeállítása a fiatalok juttatásaival, szerintem ez egy rossz irány. Nyilván megtette a szükséges tiszteletköröket, hogy nem a nyugdíjasok ellen van. Azt elfogadom, hogy a nyugdíjak reálértéke nőtt, és ez alatt a kormányzati ciklus alatt nőtt, szerintem ez egy jó dolog, merthogy korábban csökkent, hogy a fiatalokra fordított támogatások csökkentek, ez így nekem túl általános. Ha konkrétumokat mond, hogy miről is van szó... (*Dúró Dóra: A családi pótlék.*) A családi pótlék összege nem változott, de ha ehhez hozzáteszük a családi adókedvezményt, akkor ennek a sokszorosa maradt ott a családoknál. Ráadásul ez január 1-jétől az alacsony keresetűekre is kiterjed, 130 milliárd forint maradt a fiatal családok zsebében a gyermekek után csak egy év alatt, és ezt még 30 milliárd forinttal megemeljük.

Az ifjúsági törvény hiánya egy jogos felvetés. Ez egy olyan horizontális ügy, amiben különböző tárcáknál különböző intézkedések vannak. Itt azt próbáltuk meg, hogy a különböző tárcáknál, például a munkahelyvédelmi akciótervben nagyon jelentős intézkedések történtek a 25 év alattiak munkavállalására, jelentős járulékmentességet kaptak azok a munkavállalók, akik 25 év alattiakat alkalmaznak. Tehát fel lehet sorolni azokat az intézkedéseket, amelyek a különböző területeken, a különböző törvényekben, az önkormányzati törvénytől elkezdve a munka törvénykönyvéig, nem beszélve a konkrét programokról, történtek. Ezeknek egy törvénybe való összefoglalása és összehangolása valóban nem történt meg.

A diákhittel kapcsolatban Pokorni elnök úr is szóba hozta ezt a kérdést, én magam is utaltam rá. Ha valaki ezt egy jó befektetésnek tartja és nem feltétlenül csak a megélhetésére fordítja azt, amit diákhitelként felvesz, én nem tartom ezt egy olyan tragikus dolognak, akkor, hogy ha egyébként a szociálisan rászorulóknak is hozzá tudnak jutni ehhez a hitelhez. Elnök úrnak abban igaza van, illetve nem tudom, hogy igaza van-e, merthogy ezt vitapontként vetette fel, az egyensúly megtalálása: a szociális rászorultság támogatása állami forrásokból és hogy egyébként a rendszer gazdaságosan működjön, ez egy nehéz kérdés. Van, amikor

jobban sikerül, van, amikor kevésbé jól sikerül. A Diákhitel 1-ről beszélünk most, a Diákhitel 1-nél az a kamatrendszer, ami most van, az szerintem hátrányos, és ez valóban nehéz helyzetbe hozza azokat, akik ezt tényleg vissza akarják fizetni. Tehát szerintem ott szükség lesz egy olyan változtatásra, hogy ott a kamat csökkentéséről kell mindenképpen beszélni, tehát növelni kell az állami támogatást a kamatokhoz.

Az állami képzésnek és az önköltséges képzésnek az átjárhatóságáról majd kérem államtitkár urat, hogy az én válaszaim után szóljon, ha majd az átsorolásról mond néhány mondatot, azt meg fogom köszönni.

Pósán képviselő úrnak a minősítési eljárások, igen, itt megint csak a fiatal pedagógusoknál belépő béremelkedés és a minősítési rendszerben valóban az ideiglenesen azt is mondhatnám, hogy relatíve hátrányt szenvedők között ellentmondás van két kérdés között. Én úgy látom, hogy egyébként ez a béremelés, ami a pedagógusoknak jutott szeptember 1-jétől, ez a később tanítani kezdők vagy a fiatal pedagógusok között nagyobb emelkedést hozott, mint a régebben a szakmában lévők között, és ez azt fogja kiegyenlíteni, amit Pósán képviselő úr is említett. Az a minősítési eljárás, a gyakorlóiskolákkal kapcsolatban említetted ezt a dolgot, én általánosan mondanám azt, hogy az a minősítési eljárás, amelyik valóban elindul és 2015. január 1-jétől konkrét bérnövekedést is fog eredményezni, az a különböző pedagógusi besorolásokban felállítja majd azt a klasszikus rendszert, amire törekedtünk végül is. Azért mégiscsak Magyarországon a rendszerváltoztatás óta az első életpályamodell bevezetéséről beszélünk, tehát azért azt gondolom, hogy ennek a jelentőségét nem kellene alulbecsülni.

Hogy a kancelláriarendszert kísérleti jelleggel bevezethetnénk-e korábban, tehát egy évvel korábban, mint ahogy azt most tervezzük néhány intézménynél, én ezt nem zárom ki feltétlenül, de ha a másik javaslatát is komolyan veszem képviselő úrnak, hogy a kancellárokat tulajdonképpen képezni kellene erre a dologra, mert egy olyan feladatot kapnak, ami eddig még nem volt, mert a kancellár nem keverhető össze sem a költségvetési biztossal, sem a költségvetési felügyelővel, se a gazdasági főigazgatóval, hanem ez egy új működési mód kell hogy legyen, akkor azért kétséges, hogy eljutunk-e idáig mondjuk január 1-jéig, mert a képzést én is egy fontos dolognak tartom. És még azt kérte tőlünk a kormány, hogy dolgozzunk még a kancelláriarendszer finomításán, tehát lehet, hogy itt időben majd be fogja érni a kísérleti jelleggel ezt az intézkedést szívesen bevezető egyetemeket azok az egyetemek, akik ezt nem kérték, és mégis be kell majd hogy vezessék.

Hiller miniszter úrnak nyilván egy kicsit óvatosan és talán dodonai módon megfogalmazott beismerésére vagy elismerésére, hogy a rendszernek egyfajta állami irányítása, szigorúbb, szorosabb állami irányítása szükséges, ezt már a kormányzati felkészülésre való tekintettel értelmezem, tehát hogy valóban egy ilyen rendszerre szükség van, hogy ez mit jelent pontosan, azt nem fejtette ki képviselő úr.

A KIK-rendszerrel, tehát a Klebelsberg-rendszerrel kapcsolatban megfogalmazott kritikáit nyilván túlzottnak tartom, miközben látok benne igazságelemeket. De itt azért mégiscsak van egyfajta – hogy is mondjam – olyan mechanizmus, vagy van a dolognak egy olyan működési módja, és gondolom, hogy ebben egyetértünk, egy ilyen jelentős reform, amihez talán még a rendszerváltozás környéki oktatási reform sem mérhető, ha egy ilyen jelentős reformot valósítunk meg egy területen, akkor annak az a dinamikája, hogy továbbmegy azon, mint amit szeretne. Szerintem a centralizálás továbbmegy azon, mint amit mi szeretnénk, ezzel teljes mértékben egyetértek. Amikor a tapasztalatokat le tudjuk vonni, és ebben viszont azért türelemre inteném képviselő urat, nemcsak egy 5 hónapos türelemre, mondjuk áprilisig vagy májusig, hanem egy hosszabb távú türelemre, mert hogyan lehet egy oktatásszervezési, irányítási rendszerből három hónap alatt tapasztalatokat levonni? Szerintem nem lehet. Ez túl korai egyszerűen. Mi is látunk számos olyan, egyébként a túlcentralizálás irányába mutató elemet meg szabályozást, amit vissza akarunk venni, amikor a tapasztalatokat

kiértékeltük. Hogy mit gondol az irányításnak a rossz modelljéről, ha jól értem, akkor azt, hogy mi az, amit központilag szabályozunk, tehát hasonlóan a túlcentralizáláshoz, és mi az, amit helyi szinten szabályozunk. Itt már azért emeltem ezt ki, hogy az igazgatók ügyében léptünk, és szerintem a központ és a tankerületek közötti kapcsolatban is lehet még felelősséget átruházni a tankerületi vezetőkre. Ez mondom: egy kipróbálás alatt lévő rendszer, de bízom benne, hogy abban egyetértünk, hogy a járási rendszer mégiscsak azt a szintet állítja be – mondjuk így –, amelyik egyszerre van közel a helyi iskolákhoz, ugyanakkor pedig még mondjuk az a szám, az a körülbelül 200 tankerület szerintem ennél lehetne kevesebb is, mert vannak, ahol a járásokhoz szabva egyszerűen méretarányos problémák jelentkeznek, mondjuk egy debreceni tankerület meg mondjuk egy bélapátfalvai között, ami már majdnem komikus. Itt tehát szerintem még ezeken a méreteken is érdemes gondolkodni, meg hogy akkor valóban hány iskolához, hány tankerülethez rendeljük hozzá a pedagógiai szolgáltatásokat, és így tovább, és így tovább. Tehát szerintem itt nagyon komoly racionalizálásra lesz szükség az elkövetkező években, csak amikor valami még nyers, még meg sem főtt, előtte ne kóstoljuk meg, tehát hadd főjön meg a dolog, és utána kóstoljuk meg, és aztán döntsük el, hogy mi is hiányzik belőle, aztán a korrekciókra nyilván hajlandóak vagyunk.

Még a harmadik pontjában is látok egy kis igazságmagot, abban, amit az ország legnagyobb vállalatával kapcsolatban mondott. Szerintem ami jelenleg még a rendszer irányításából hiányzik, az valóban kevésbé a szakmai, mint ez a menedzsment dolog, tehát hogy hogyan menedzselünk egy olyan intézményt – én azért nem használnám a „vállalat” szót –, amelynek 150 ezer munkavállalója van. Azért az egy egészen más típusú állami szabályozást és irányítást igényel, mint ahogy eddig működött az oktatás, tehát ebben, úgy gondolom, valóban előre kell lépni.

A felsőoktatással kapcsolatban szóba hozta a pénzkivonást. Én azt a számot látom most itt, hogy a 2014. évben 26 milliárddal többet fordítunk a felsőoktatásra, és szerintem ezzel az ügyeket kezelni fogjuk. Majd hogyha megszavaztuk a költségvetést, akkor már ön is fogja ezt a számot látni. Intézményi támogatásra 10 milliárd forinttal többet, a Stipendium Hungaricum, Klebelsberg-ösztöndíj, sportösztöndíj plusz 4 milliárd forint lesz, a Struktúraátalakítási Alap 11 milliárd forint, ezek a növekedések, és megmarad a kiválósági támogatás 10 milliárd forinttal, a PPP kiváltásra, a Nemzeti Kiválóság Programra, a Campus Hungary programra, és akkor még nagyon jelentős európai uniós források is vannak a következő évben.

Itt az elnök úr már részben válaszolt erre az ironizáló ki dönt itt, és kinek van vétőjoga kérdésre. Megtárgyalta a kormány, az államtitkár úr jelenlétében, az ő felvezetésével körülbelül másfél órát fordított erre a kormány, ami egy elég jelentős idő volt, úgy, hogy mindenkinek rendelkezésére állt az anyag, tehát a Felsőoktatási Kerekasztalnak az anyaga a kormány elé került, és újra vissza fogjuk vinni a kormány elé. Részben a kritikákat indokolatlannak tartottuk az államtitkár úrral, részben úgy gondoltuk, hogy azon még valóban lehet dolgozni, új szempontokat kaptunk, és ezeken tovább fogunk dolgozni.

A tankönyvellátással kapcsolatban, azt gondolom, reagáltam, amennyire a jelenlegi helyzetben reagálni lehet.

Révész Máriusz kérdései is a hatáskörök telepítésére vonatkoztak, talán ez a válasz itt akkor megfelelő.

Hogy milyen Excel-táblákat kell pontosan betiltanunk, azt most még nem tudom (*Dr. Hoffmann Rózsa: Ezt majd én elmondom.*), de nyilván az államtitkár asszonynak lehetősége lesz erre reagálni. Gondolom, ez a 32 órának a dokumentálásáról szól, amiben szerintem a... (*Közbeszólás.*) Igen, én is azt gondolom, hogy valóban ez is túlszabályozott. Amikor ez a rendszer be fog állni, akkor lehet a dologból visszavenni. Én most még nem azt látom, hogy a rendszer beállna, most még a rendszernek a határait tiszteletreméltó módszerekkel a szakszervezetek is feszegetik, meg a KLIK is feszegeti, meg mi is feszegetjük, úgyhogy

szerintem előbb-utóbb ebben ki fog alakulni az a rendszer, ahol semmifajta értelmetlen szabályozás ebben az ügyben nem lesz, szerintem már ez a kollektív szerződés jelentős lépéseket tett az értelmesebb szabályozás irányába.

A minősítési rendszert Révész Máriusz hozta fel, hogy itt az átmeneti időszakot nem lehet-e előre hozni – ez nyilván költségvetési kérdés. Az igazgatói hatáskör bővítéséről is mondtam már néhány szót.

És akkor hogy valóban szelektív-e a magyar oktatási rendszer – ez egy jelentős kérdés –, és hogy mit kezd a halmozottan hátrányos helyzetű diákokkal? Azért itt, ha nem is nagyon látványosan, de jelentős előrelépések történtek az elmúlt időszakban, és ez az ösztöndíjrendszer. Tehát amikor alkalmazunk olyan negatív szabályozókat – miért ne nevezzük őket negatívnak? –, hogy ha valaki nem veszi komolyan a kötelező iskolába járást, akkor attól a szülőtől meg lehet vonni a családi pótlékot, én ezt egy helyes, még akkor is, ha fájdalmas intézkedésnek tartom. Ez az egyik oldala a dolognak, és nyilván ismert ebben a bizottságban, hogy milyen jelentősen sikerült csökkenteni az igazolatlan hiányzások számát már egy fél év alatt is ennek az intézkedésnek a következtében. A másik oldalon pedig szükségesek a pozitív szabályozók, tehát az Útravaló Ösztöndíjprogramnak az átdolgozása, amit teljesítményalapúvá tettünk, tehát például egy olyan egyszerű dolog, hogy ha valaki megbukik, akkor nem kapja meg az ösztöndíjat, ez a korábbi rendszerben nem így volt, tehát azt is mondhatnám, hogy egy korábbi kormány által felállított rendszert megpróbáltunk a teljesítmény irányába elmozdítani. Ez igaz az integrált pedagógiai rendszerre is, amiben több milliárdos támogatás van idén is. Tehát ezekkel a pozitív szabályozókkal próbálunk előrelépést elérni.

A Központi Statisztikai Hivatalnak a népszámlálással kapcsolatos adataiból – tehát mondjuk ilyen nagy mintát, mint a népszámlálás, nem nagyon tud produkálni egyetlen kutatóintézet sem – olyan jelentős adathalmazhoz jutottunk hozzá, amiből szeretnénk január végén, február elején egy nagyon komoly konferenciát tartani éppen a felzárkózás, részben a romaügy kapcsán. Itt a számok pozitív tendenciákat mutatnak az előző évekhez képest, tehát mondjuk tízéves viszonylatban akár a lakhatási körülmények, akár az iskolázottsági szint, akár a nagycsaládosoknak a jelenléte komoly előrelépést mutat, tehát a lakásviszonyokban, és így tovább, és így tovább, konkrét számaink vannak, például a fürdőszobáknak a száma a halmozottan hátrányos helyzetű térségekben és csoportoknál, de az iskolai végzettségre is igaz ez, és én bízom benne, hogy ez a tendencia meg fog erősödni.

A mindennapos testnevelésnek az alternatívái – például lovaglásoktatás, de a néptánc is téma volt már ebben a bizottságban – kapcsán én egyáltalán nem zárkózom el az elől, hogy ilyen alternatív dolgokat hozzunk be, mert szerintem a mi időnkben is számos olyan hely volt, ahol tornaóra volt, tornaterem meg nem. Szerintem testnevelés órát lehet tartani tornaterem nélkül is, még ha egy kicsit bonyolultabb is, meg több odafigyelést is igényel, hogy mondjuk ne legyen egészségkárosodás, de szerintem az nem árt az embernek, hogyha a szabadban mozog egyébként a téli időszakban is. Tehát én ezt nem érzem olyan sarkalatos dolognak. És hogyha azt nézzük meg, hogy a pedagógiai intézkedéseknél hol vannak meg mindenütt a feltételek, és ha arra várunk a bevezetéssel, hogy ezek meglegyenek, akkor odajutunk, mint a mindennapos testneveléssel, hogy húsz év óta minden kormány fontosnak tartotta, mégsem vezette be. Mi bevezettük, és közben ez egy nagyobb kényszert ad arra – tornaterem-építés, uszodaépítés –, hogy a feltételeket nyilván mindenütt megteremtjük, tehát ez egy ilyen dolog. És hogy mivel lehet kiváltani a mindennapos testnevelést, hogy mi számít mindennapos testnevelésnek adott esetben – mert a néptánc egyszerre mindennapos testmozgás, meg egyébként művészetoktatás is, tehát két dolog is találkozik –, azon szerintem érdemes tovább vitatkozni. Ugyanúgy vagyunk ezzel az üggyel, meg a 32 órával, mint a túlságosan centralizált hatáskörökkel, amelyek túlságosan a központban vannak, hogy amikor felállt a rendszer, ha működik, akkor érdemes azon gondolkodni, hogy hogyan lehet behozni más

tevékenységeket is. De most még az a logika mindenkinél, hogy akkor azt nem kell megcsinálni, mert mi már csinálunk valami mást – ezt a logikát nem szeretnénk. Azt szeretnénk, ha mindenki megcsinálná, és aztán lehet azon gondolkodni, hogy mi az a tevékenység, ami egyébként ebbe beilleszthető, itt tehát ilyen szempontból kérnék egy kis türelmet, türelmi időt.

És akkor a gazdasági érdekcsoportok. A felsőoktatás ügyében talán ez kevésbé érvényesül, a köznevelésnél meg talán még kevésbé, mint talán az élet más területein, de miért tagadnánk, hogy vannak ilyen gazdasági érdekcsoportok, amelyek folyamatosan megpróbálják a saját érdekeiket érvényesíteni. Én fontosnak tartom, hogy az ország gazdasági érdekeit meg a gazdasági érdekcsoportok érdekeit megkülönböztessük egymástól. Tehát hogyha mondjuk egy gazdasági kamara fellép a magyar gazdaság nevében, tanulmányokkal alátámasztva, olyan igényekkel a felsőoktatás felé, amelyeket érdemes komolyan venni, azt semmiképpen nem tekinteném gazdasági lobbitevékenységnek, miközben – csak hogy a particula verit, a részizgagságot elismerjem a képviselő úr kérdésében – például a szakképzésnél látok olyan érdekcsoportokat, amelyek a szakképzésre fordított nagyon jelentős összegeket, amit egyébként a vállalati bevételből kapunk tulajdonképpen, részben meg adóbefizetés formájában, szeretnék nagyobb szelethez jutni, de a képzési feladatot meg nem feltétlenül szeretnék elvégezni. Ez egy apró példa – nagyobb példák felé nem merészkednék – , de mutatja azt, hogy nyilván az állami forrásokhoz való hozzájárás, nagyobb hozzájárás ezeken a rendszereken belül is megjelenik. Itt az európai uniós forrásokkal kapcsolatban nagyon súlyos megállapításokat tudnék tenni, ez most nem feltétlenül az én hatásköröm, de nyilvánvalóan kiderül az, hogy az elmúlt években az európai uniós fejlesztéseknek a jelentős része gazdasági érdekcsoportokat szolgált ki, és nem annak a közösségnek az érdekét szolgálta, amelynek egyébként ezt a forrást az Európai Unióból részben visszajuttatták, mert ebben benne van a mi pénzünk is, részben pedig más, adófizetők pénze is benne volt abban. Tehát én ezt a küzdelmet és ezt a figyelmet egy abszolút jogos figyelemnek és küzdelemnek tartom.

Elnök úr felvetéseit részben itt mások kevésbé cizellált formában felvetették. Talán egyre válaszolnék: a végéről a kancelláriarendszer kapcsán írtam én ezt fel, bár nem így vetette fel miniszter úr. Ha a kancellárok kizárólag az egyetem gazdasági és pénzügyi irányítói lesznek, az kevés. Ezzel egyetértünk. Tehát ha azt a fajta menedzsmentszemléletet, ami egyébként a saját források megteremtése vagy az azokhoz a piacon való hozzájárást nem lesznek képesek biztosítani az egyetem számára, akkor a kancelláriarendszer csak félig éri el a célját. Tehát szerintem részévé kell tenni a kancellár munkájának azt is, hogy egy ilyesfajta intézménymenedzsmentet folytasson a pluszforrások bekapcsolásáért.

A diákhitel-rendszer kamattámogatásáról már mondtam annyit, amennyi mondható ebben az ügyben. Azt a tételmondatot, hogy ne az eszközökbe legyünk szerelmesek, hanem a férfiak a nőkbe, a nők a férfiakba, én ezzel teljes mértékben egyetértek, én az életpályát inkább egy pedagógus-előmeneteli rendszernek tekintem, mint amiben benne van az, hogy ez egy mozgó rendszer, tehát nem egy beálló statikus rendszer, és ezért az eszközöktől adott esetben el is lehet búcsúzni, sőt új eszközöket is lehet alkalmazni. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Képviselőknek nem adnék szót, kérdezem az államtitkár urat, illetve hölgyet, hogy van-e olyan kérdés, aminél feltétlenül ragaszkodnak a pontosabb kifejtéshez miniszter úr után.

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Az átjárhatóság volt egy kérdés, az önköltséges képzés, erre szerintem államtitkár úrnak adjunk lehetőséget, és aztán a művészeti oktatás jövőjéről pedig államtitkár asszonynak.

ELNÖK: Köszönjük szépen.

Dr. Klinghammer István

DR. KLINGHAMMER ISTVÁN (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen, elnök úr. Nagyon röviden tudok rá válaszolni. Van lehetőség. Ezt most is az oktatási törvény lehetővé teszi, és az egyetemek, főiskolák élnek is vele, sőt a hallgatói önkormányzatok ezt ellenőrzik. Tehát kérem, hogy esetleg ahol valami olyasmi történt, hogy valamelyik egyetem vagy főiskola valamely kara nem hajtott ilyet végre, vagy nem vette figyelembe, azt kérem, jelezzék. Egyébként ez létezik, és ez működik is a magyar felsőoktatásban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár asszony!

Dr. Hoffmann Rózsa

DR. HOFFMANN RÓZSA (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Michl képviselő úr a művészeti iskolákra vonatkozóan két kérdést tett fel, ha jól értelmezem, és az első, ami a mindennapos testneveléssel kapcsolatos szervezési gondokra mutatott rá, az nagyon rokon a Révész Máriusz által említett Excel-táblával. Semmi olyan szabályozás nincs, ami ezt lehetetlenné teszi. Épp a helyi kezdeményezések önállóságára apelláltunk, ezért sem a 32 óra nyilvántartását nem szabályoztuk, ösztönöztük a művészeti iskolákat, hogy menjenek be az iskolába, és meg kell teremteni helyben azt a kapcsolatot, hogy a délutáni nyitva tartás, a mindennapos testnevelés és a művészeti órák összehangolhatóak legyenek. Isten ments', hogy erre valamilyen jogszabályt adjunk, tehát nem ide tartozik.

A másik kérdés az volt, hogy lesz-e díjfizetés. Ehhez azért komoly kalkulációkat kell elvégezni. Megjegyzem: nagyon sok gyerek számára most is ingyenes a művészeti iskolákban való képzés részvétele, a halmozottan hátrányos helyzetűek, a hátrányos helyzetűek, autisták, nagycsaládosok, és így tovább, de ha ilyen jogos társadalmi igény van, azt is mérlegelnünk kell természetesen, hogy az iskolák finanszírozásában ez hogyan pótlendő. Tehát ha képviselő úr fontosnak tartja, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzunk, akkor természetesen megteesszük, nem volt napirenden.

De azért meg kell jegyezni, hogy az igen nagy eredmény, hogy a magániskolák pedagógusai is részesültek ebben a fizetésemelésben, ezáltal sokkal könnyebb dolguk van a magániskoláknak, és nem tudom megállni, hogy azért el ne mondjam, mert ez összekapcsolódik mással is, hogy egy pályakezdő pedagógus esetében ez a béremelés főiskolai végzettség esetén 63 573 plusz forintot jelentett, egyetemi végzettség esetén 73 830-at. Ezzel egy kicsit Farkas Gergelyre is szeretnék reagálni, aki a pályakezdők magasabb bérét reklamáta, más oldalról viszont, ha jól emlékszem, éppen Pósnán László, Révész Máriusz abba az irányba vitte a beszélgetést, hogy milyen kár, hogy a magasabb képzettséggel rendelkezők kevésbé részesültek a béremelésben.

Erre nem tudom megállni, hogy azt ne mondjam, hogy kedves képviselőtársak, szívesen fogadunk minden olyan javaslatot, ami esetleg jobba teheti azt a pedagógus-előmeneteli rendszert, amit kidolgoztunk, és amely egyaránt vonatkozik az állami, a magán, az alapítványi, az egyházi, a gyakorlóiskolák pedagógusainak bérezésére, és meg fogjuk vizsgálni, éppen azért, mert nem abszolutizáljuk az eszközt.

Ugyan erre nem kaptam felszólítást miniszter úrtól, kérem, hogy bocsássa meg nekem, de nem korlátozom magamat, hogy még egy gondolatot ne említsek meg. Hiller képviselő úr azt mondta egy fél mondattal, hogy a jó eredményeket felmutató iskolák működtetését – nem

tudom pontosan folytatni a mondatot, de hogy kár volt ilyen nagy átalakítást csinálni, merthogy jó eredményeket mutattak fel az iskolák, ugye, jól értettem, körülbelül ebbe a kontextusba helyezte a jó iskolákat.

Nekem kötelességem is talán az oktatási bizottságnak bejelenteni, hogy innen rohanok egy olyan sajtótájékoztatóra, ahol arról fogom a közvéleményt tájékoztatni, hogy a 2012-es PISA-eredmények mit mondtak a magyar oktatásról. Nem volna ildomos, hogy elővételezzem azt, amit ott közlendő leszek egy óra múlva, de nyilvános lesz a sajtótájékoztató. Hozzá szeretném tenni, hogy a 2012-es PISA-mérés azokat a gyerekeket mérte, akik 2002-ben, illetve 2003-ban kezdték el az iskolájukat, és mindannyian tudjuk, akik a pedagógiát műveltük, gyakoroltuk, hogy a megalapozó éveknek a hatása milyen hosszan tartó. Úgyhogy azután nyilatkozunk arról, hogy érdemes volt-e hozzányúlni vagy sem az iskolarendszer átalakításához.

Elnézést kérek, hogy túlterjeszkedtem.

ELNÖK: Köszönjük szépen. A napirendi pontot sikerrel lezárom. Köszönjük szépen a vendégeinknek a részvételt. Egyebek között csak egy közlendőm van: holnap 15 óra 30-kor költségvetés, illetve a korábban Michl képviselőtársunk nevét viselő, most már alkotmányügyi bizottság által a nevére vett javaslatot vitatjuk meg, ha szükséges, kibővítve azt például a mindennapos testnevelés finomabb szabályozásával bizottsági javaslatként. 15 óra 30-kor találkozunk itt, az V. emeleten.

Van-e más az egyebek között? *(Nincs jelzés.)* A bizottsági ülést bezárom. Mindenkinek jó napot kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 58 perc)

Pokorni Zoltán
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Ipacsné Pavlánszky Éva Molnár Emese